

DARBININKAS

XLVI NO. 77.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOV. 14, 1961

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Prieš prasidedant naujam šaltojo karo veiksmui dėl Berlyno

Berlyno dramų rengiamas naujas veiksmas. Vienas buvo baigtas su rugpjūčio 13 siena, kuri atitvėrė rytinį Berlyną Maskvos žiniai, nors buvo laikoma, kad Berlyną formaliai valdo visi keturi karo laimėtojai. Vakarai mėgino su Maskvos pasisavinimu nesutikti, bet pagaliau nutilo. Dabar Maskva rengiasi antram veiksmui, kuris atpjautų Berlyno kitą gabalą. Paruošiamieji darbai yra kalbos ir pasitarimai.

Amerika kartoja jėgos argumentus prieš Maskvos grasinimą

MASKVOS KALBOS IR DARBAI:

Chruščiovas lapkričio 7 kalbėjo dėl Berlyno: palauksim, turim kantrybės; nereikia vieniems kitus spausti. Gromyko pareiškė tariamai naujus planus dėl Berlyno:

— Vakarai ir Rytai sutaria naują padėtį, kurioje Vakarai turės laisvą susisiekimą su laisvu Berlyno miestu; — Sovietai ir Rytų Vokietija pasirašo sutartį, kurioje Rytų Vokietija garantuoja laisvą priėjimą prie vakarų Berlyno; — Vakarai užtikrina Rytų Vokietijos teritorijos neliečiamybę.

Tas planas Vakarų sutiktas santūriai. Jame nieko naujo. Maskva laimėtų tik naują gabalą — Rytų Vokietijos pripažinimą, visai nieko neduoda už tai Vakaram.

Maskva mėgina žaisti iš karto dviem partneriais: su Vakarais, bet ir su Vokietija skiriam. Chruščiovas pasikvietė Vokietijos atstovą Kroll. Rašoma, kad kviesis ir Adenauerį. Maskva gali tarti Vokietijai: Vakarai dėl jūsų nekariaus, susitarkim tiesiogiai be Vakarų pagalbos...

LONDONO ŽODŽIAI:

Vakarai iš savo pusės nepareišė jokio plano, nes Vakarai nėra susitarę. Anglija eina

toliausiai į Maskvą; jos nusištatymus kartojo lapkričio 10 užs. r. min. Home: esą Anglija pasiryžus derėtis, nepaisy-

dama apsemtos rizikos. Iš kitų šaltinių matyti, kad ji sutinka derėtis ne tik dėl vieno Berlyno; sutinka ir dėl visos Vokietijos. Tuo tarpu Prancūzija nepasikeitusi — derėtis atsisako grasinimų atmosferoje.

WASHINGTONO ŽODŽIAI:

Washingtonas nori derėtis. Bet prieš tai nori prikalbinti Vokietiją ir Prancūziją, kad jos sutiktų su tuo, kas norima Maskvai siūlyti. O kol tai bus padaryta, Amerika demonstruoja žodžiais savo jėgą ir pasiryžimą ją pavartoti, nors tektų ir kariauti. Tokias kalbas pasakė prezidentas Kennedy veteranių dienos iškilnėse ir apsaugos sekretorius McNamara sen. Russel pagerbime. Prezidentas išpėjo, kad Amerikos kantrybė nebūtų laikoma karo baime ir nenoru tesėti prisiimtus įsipareigojimus. Apsaugos sekretorius išskaitinėjo Amerikos karinio pajėgumo ženklus su išvada: jei bus konfliktas, mes nebūsim nugalėti. Tai netiesioginis išėjimas Chruščiovui, pasibranginimas prieš derybas.

LAUKIAMAS VOKIETIJOS ŽODIS:

Vokietijos kancleris Adenaueris atvyks į Washingtoną lapkričio 20-21. Čia pasirodys, kiek Adenaueris bus tvirtas, kad už Chruščiovo reikalaujamas nuolaidas būtų gaunamos nuolaidos ir iš Chruščiovo. Su Adenauerio nuomone teks skaitytis, nes Vokietija yra stipriausias europinis NATO sąjungininkas, o antra vertus, Amerikos politikai nori, kad nuolaidos Chruščiovui būtų daromos su Vokietijos pritarimu, nes tada nebūs priekaištų, kad Vakarai netesėjo savo įsipareigojimų.

— Adenaueris pareiškė, kad Vokietija savo užsienio politikos keiks. Liks ištikima įsipareigojimams Vakaram.

DU DIDIEJI: Didžiausias Vakarų valstybės atstovas prezidentas Kennedy ir didžiausias neutralių valstybės min. pirm. Nehru išeiko sutarimo dėl Berlyno, atominių bandymų, agresijos Azijoje.

MIRĖ JUOZAS TYSLIAVA

A. A. JUOZAS TYSLIAVA

Lapkričio 11 Brooklyne, Kew Gardens ligoninėje, mirė Vienybės redaktorius ir Lietuvos Rašytojų Draugijos pirmininkas Juozas Tyšliava. Ligoninėn iš ryto nuvežtas, dar buvo atsigavęs po širdies nusilpimo, bet vidurdienį širdis sustojo plakusi. Širdies negalia jis jau sirgo praėjusiais metais.

Laikojimu rūpinas Juozas Garšva. Pašarvotas savo namuose, Vienybės redakcijoje, 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Atsisveikinimas lapkričio 14 d. 8 val. vak.

Velionis buvo gimęs 1902 lapkričio 1 Geisteriškių km., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. Mokėsi Lietuvoje ir Prancūzijoje. Amerikon atvyko 1932. Čia kone visą laiką redagavo, o paskui ir leido Vienybę; taip pat kurį laiką redagavo "Lietuvos" žurnalą (1939 - 41). Savo poetinius kūrinius yra išleides rinkiniais Zaltvykslės, Traukinis, Nemuno rankose, Auksu lyta, Tolyr ir Poezija. Prancūziškai išleista Coup de Vents.

Velionis paliko nuliūdime žmoną Valeriją ir sūnų Juozą.

BOLŠEVIKŲ ŠNIPAS TARP PABĖGELIŲ SVEDIJOJE

Elta pranešė, kad Svedijoje suimtas ir nuteistas latvių politinis veikėjas Janis Rudolfas Saulitis, 44 metų. Į Svediją buvo atvykęs 1944. Dalyvavo latvių ūkininkų sąjungos veikloje, buvo jos sekretorius. Svedijos saugumas susekė, kad jis rinko žinias sovietams apie latvių pabėgėlius. Taip pat bendradarbiavo bolševikų leidžiamame "Dzintines Balss". Teisme prisipažino surinkęs žinias apie 40 pabėgėlių. Nubaustas 1 metus.

— Amerikos episkopų vyskupas Arthur Carl Lichtenberger šią savaitę kelias į Romą padaryti mandagumo vizito popiežiui Jonui XXIII. Episkopų Amerikoje yra 3.4 milijonai.

NUSIKALTĖLIAI IŠMESTI, O JŲ DARBŲ VAISIAI?...

Molotovą, Malenkovą, Kaganovičių išmestė iš partijos. Molotovas išvyko iš Vienos į Maskvą. Apeliuosias partijos centro komitetui. Pravažiuojant pro Varšuvą, niekas nepasitiko. Kai korespondentai pamatė pro vagono langą, užsitraukė lango užuolaidas.

Tarp nusikaltimų Molotovui buvo prikištas ir komunizmo plėtimas karo priemonė. Jei taip, tai partija turėtų pasmerkti ir Molotovo įvykdytą Baltijos valstybių 1939-40 agresiją, kuri buvo įvykdyta raudonosios armijos. Jei Staliną kaltino

"masiniu žudymu", tai partija turėtų pasmerkti Malenkovą, kuris, Serovo padedamas, organizavo Baltijos valstybėse masinius gyventojų naikinimus — deportacijas. Kol to nėra padaryta, kol Chruščiovas naudojasi to paties Serovo paslaugomis, pvz. organizuodamas Vengrijoje masines žudynes, tol pasmerkimas Molotovui ir Malenkovui tėra veidmainystė, noras savuosius nusikaltimus pridengti surastu atpirkimo ožiu. Kol Malenkovo ir Molotovo nusikaltimų padariniai neatitaisyti ir Baltijos valstybėm bei jų

gyventojam neatitaisyta padaryta skriauda, tol Chruščiovo teisingumas panašus į teisingumą to, kuris plėšiką, apgaviką pasmerkia, bet jo priplėštas gėrybes sau pasilaiko.

ECUADORO PERVERSMAS

Ecuadoro perversmą, kuris davė naują prezidentą Arosemeną, Kubos diktatorius Castro įvertino kaip "ispūdingą laimėjimą prieš jankių imperializmą"

CARLOS JULIE AROSEMENA, naujas Ecuadoro prezidentas: Nesu komunistas, nesu antikomunistas, bet pinigų imsiu nors ir iš velnio.

žų bombų, jų ardomas plotas būtų didesnis — 330 kv. mylių ir gyvybę naikinantis plotas 3,800 kv. mylių. Net tik pusė tos jėgos, sakysim penkios bombos po penkias megatonas sunaikintų daugiau nei viena 50 megatonų bomba.

Amerikos atomai

Amerika turi atominių ginklų savo sandėliuose 35,000 - 40,000, kurių sprogdinamoji galia lygi 35 milijardam tonų. Tom tonom nugabenti tarnauja 6,000 raketų ir lėktuvų.

Kam Titas leidžia Amerikos pinigus

Senato komisijos raportas sako, kad Jugoslavija iš Amerikos ir kito laisvojo pasaulio

AMERIKOS ŽYDAI GINA ŽYDUS SOVIETUOSE

Amerikos ir Prancūzijos žydai aliarmuoti dėl Sovietuose einančio antisemitizmo. Suimti ir nuteisti trys žydų lyderiai, paleista vienintelė rabinų seminarijoje taryba. Seminarijoje buvo 12 auklėtinių. Amerikos žydai kreipėsi į Stevensoną, kad pasmerktų žydų persekiojimą per J. Tautos.

KELIAUS TIK KITAIŠ METAIS

Amerikos astronautas šiemet nekeliuos apie žemę. Gal kitų metų pradžioje. Kelionę atidėjo po nepavykusio bandymo lapkričio 10 paleisti Atlas raketa beždžionikę. Atlas nukrypo į šoną ir turėjo būti sunaikinta.

KENO RANKOSE KARINĖS JĖGOS

H. Baldwin (NYT) rašo, kad dabartinio apsaugos sekr. McNamara politika vis labiau išplečia kariuomenei civilinę kontrolę ir siaurina karinės valdžios kompetenciją. Net operatyvinė atsakomybė, kuri paprastai yra jungtinio štabo žinioje, perkeliama į apsaugos sekretoriaus pavadojuojus. Tokiu būdu strateginiai planai atsiduria apsaugos sekr. pavadojuotojo Paul H. Nitze ir valstybės departamento pareigūnų rankose. Toliau numatoma dar labiau karines jėgas perduoti į civilines rankas.

KODĖL PALEIS

...Apsaugos sekr. McNamara numato paleisti atsarginius, kurie buvo pašaukti ryšium su Barlyno krize. Priežastis — esą jų laikymas neigiamai veikia jų moralę; ateina daug nepasitenkinimo laišku iš jų ir giminių. O svarbiausia — kitiš metais rinkimai; bus ren-

Amerikos vienybės ir stiprybės klausimais

VICEPREZIDENTO JOHNSONO ĮSPEJIMAS: Visiems mum reikia truputį daugiau santūrumo. Truputį daugiau pasiryžimo atidaryti savo širdis kitiem. Tai krikščioniškos dorybės. Jos yra taip pat vertybės, be kurių neįmanoma vienybės laisvoje bendruomenėje. O be tos vienybės mes neišsilaikysime.

ADMIRALO A. A. BURKE ĮSPEJIMAS: Tauta gali slysti žemyn žingsnis po žingsnio iki tokio laipsnio, kuriame atsigavimas reikalauja jau per daug didelio ir įtempto darbo. Valia silpsta, ir viršū ima senas gamtos dėsnis — tvirtas išlieka, silpnas žūsta.

ANTIKOMUNIZMAS IR MASĖS

Vieniems rodos, kad tai liga, o kitiem — kad tai šokas, kuris veda į pasveikimą iš ligšiolinės apatijos

Spaudoje pro nedideles užuominas galima išvėgti didelius dalykus, kurie jaudina amerikiečius ir kurie rodo vykstantį minties subangavimą, intelektualų susirūpinimą, kad ta visuomenė neištruktų iš ligšiolinės jų kontrolės. Keletas tokių užuominų, kurios taiko į tą patį reikškinį — antikomunizmą masėse.

★

World Telegram kolumnistė Inez Robb sakosi tuo laiku, kai Maskvoje buvo komunistų kongresas, keliavusi po Detroitą, Pittsburghą, Denverį, Caldwellį ir kt. Ir visur radusi keistą dalyką: daugelis amerikiečių nustojo pasitikėti vienas kitu, įsibaiminę saviškių labiau nei tarptautinio komunizmo, Chruščiovo ir jo bombų. Jie tikį, kad tautoje suklestėjęs komunistinis sąmokslas iš vidaus; kad vyriausybė esanti apsėsta komunistų; kad valstybės departamente pilna išdavimo ir kad J. Edgar Hoover esąs vienintelis pareigūnas be įtarimo.

Autorė tą įsibaiminimą ir įtarinėjimą laiko liga, isterija.

N. Y. Times aprašinėjo vadinamus "Minutemen" — ginkluotus būrius, kurie pasireiškė Illinois ir Kalifornijoje ir kurių esą apie 25,000. Jie ruošias priešintis; jie dabar suregis-

truoja savo apylinkėje komunistus ir jų simpatikus. Aplausinėjami jie aiškinos, kad idėją jiem organizuoti davusi prezidento Kennedy sausio mėn. kalba, kur prezidentas minėjo, kad Amerikai reikalingi toki "Minute Men", kurie būtų pasirošę ne tik paimti ginklą, bet ir pasirengę išsaugoti kasdieniniame gyvenime laisvę kaip pagrindinę vertybę.

Laikraštis jų vadus pristato kaip nusikaltėlius ir ištvirkėlius.

N. Y. Herald Tribune kolumnistas R. Drummond informavo apie viceprezidento Johnsono kalbą Floridos universitete. Kalba buvo nukreipta prieš tuos, kurie kurdė Robb minėtus įtarinėjimus. Pasisakė prieš tuos, kurie nori sau monopolizuoti kovą su komunizmu. Nors viceprezidentas neminėjo vardų, bet kai kalbėjo prieš tuos, kurie skelbė konkursinius rašinius apie vyriausią teisėją, kodėl jis nesolidarizavo su teismo dauguma, pasisakiusia prieš komunistus, buvo matyt, kad jis taiko į antikomunistus, ypač į jų tokios rūšies akciją kaip John Birch Society.

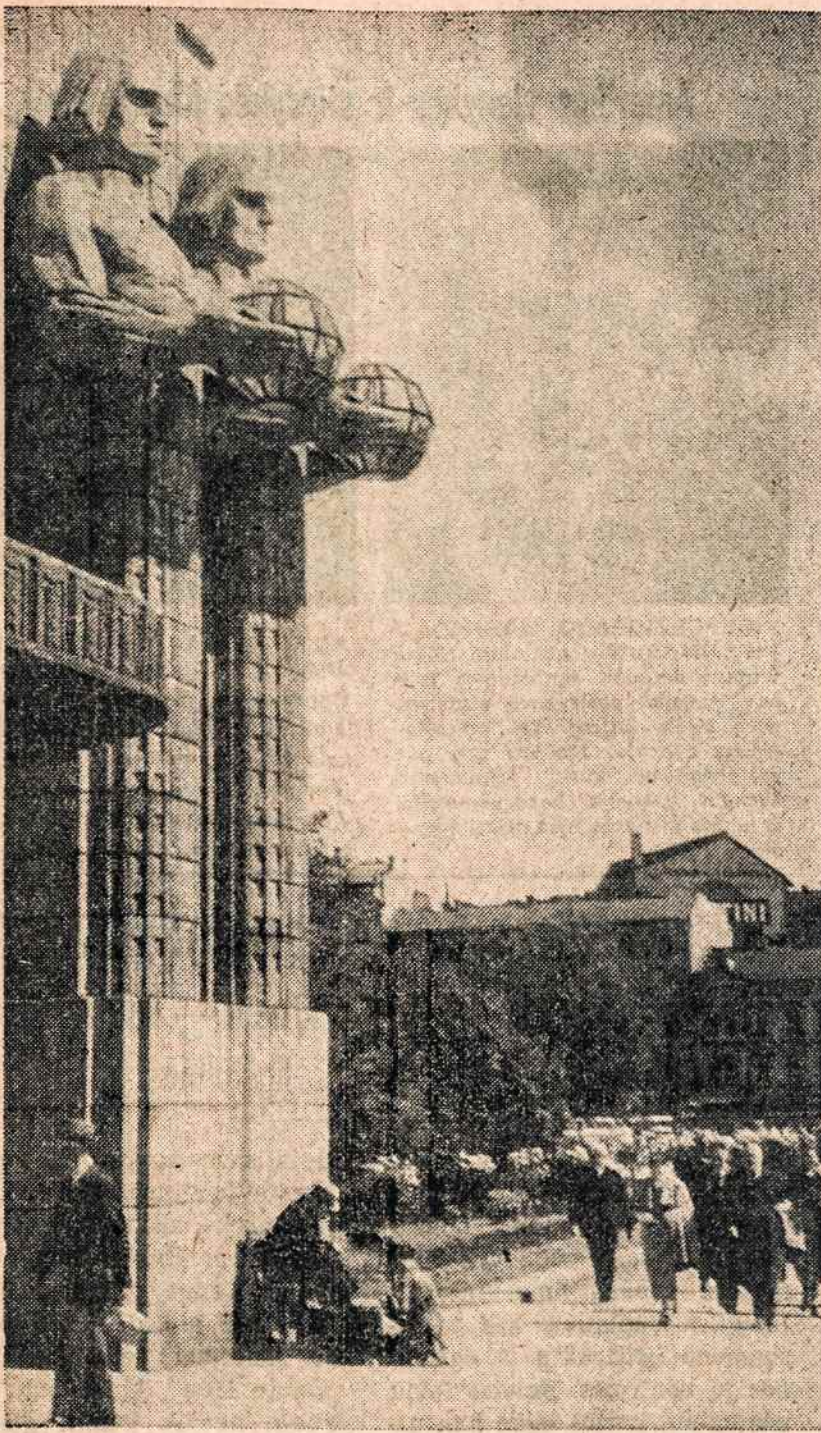
Tos akcijos reikšmę prezidentas ypatingai pabrėžė. Komunistai — sakė viceprezidentas — negali nugalėti Amerikos. Bet Amerika gali nugalėti tokia "arogantiška, partizaninė, neatsakinga veikla, kuri skatina nepasitikėti savo institucijom ir lyderiais".

Tom pačiom dienom paskelbta, kad vyriausybė numato specialią programą vyriausybės darbam aiškinti, ypač užsieniui skiriamą paramą, kuri susilaukia itin aštrios kritikos, kai ji duodama komunistų vyriausybėm.

★

Toki pasisakymai ir informacijos duoda pagrindo išvadai, kad antikomunistinė akcija jau pradeda pasiekti mases; jos ima suvokti komunizmo grėsmę ir komunizmo infiltravimą į Amerikos įstaigas; ima šiek tiek burti iš apatijos. Prieš asmenis, kurie mėgina įsitikinti, kad jokio komunistinės infiltracijos pavojaus nesą; kad tai tik negausių McCarthy šalininkų išpūstas aliarmas (Kaip neseniai tvirtino sen. Fulbright, valstybės sekr. pad. Cleveland ir kt., — masių reakcija — nepasitikėjimas ir įtarimas. Toje reakcijoje esti nenormalių, nesąveikų formų, kuriom pagrįstai piktinosi viceprezidentas. Tačiau kiti, ypač dalis liberalų intelektualų, jaudinasi labiau dėl to, kad ima pasijusti atsidūrę prieš grėsmę prarasti kontrolę masių galvojimui. Iš čia ir nervingumas dėl to "masių sukilimo" prieš intelektualų tam tikros dalies minties diktatūrą.

— Kaune Laisvės alėja neteko Stalino vardo ir gavo Letnino vardą.

HELSINKIO geležinkelio stotis.

Suomio rūpestis

Ko baimintis — užpuoliko ar gelbėtojo

Suomiai turi naują rūpestį: Sovietų Gromyko pasiūlė Suomijai pasirašyti savitarpinės pagalbos sutartį. Tai ne naujas dalykas. Molotovas tokią sutartį siūlė jau 1939 — tuo pačiu metu kaip ir Lietuvai, Latvijai bei Estijai. Tada Suomija pagalbos sutarties neėmė, tai susilaukė Maskvos užpuolimo. Dabar siūlymą pakartojo Molotovo ipėdinis Gromyko. Suomijos užsienių reikalų ministeris išvyko pereitą šeštadienį į Maskvą.

Tačiau ir tokia proga suomis nepraranda šalto charakterio ir humoro pajautimo, kuris esąs būdingas visiem suomiam. N.Y. World Telegram aprašė, ką jam pasakėjo vienas suomių diplomatas, didelis Amerikos draugas, su tokiu pat humoru. —

Atvirai sakant, aš nežinau ko daugiau baimintis: galimos Sovietų agresijos prieš Suomiją ar galimo Amerikos apsisprendimo mus gelbėti... Išivaizduokim, kad Amerika nusprendžia mano kraštui padėti konflikte su Rusija. Kas atsitiktų? Pažvelkim į Berlyną, Laosą, Vietnamą. Prezidentas Kennedy pasako gal būt, griežtą kalbą, rimtai išpėdamas Maskvą Su-

mijos neužpulti. Mes esam sužavėti jaunu prezidentu. Jis rašo puikias kalbas — ar bent profesorai, kurie jam padeda, turi puikų stilių. Paskui kai kas iš Kennedy draugų, kaip Walter Lippmann, sakysim, pradeda veikti. Jie ima rašyti ilgus ir pamokančius straipsnius, kodėl nėra galima ginti Suomijos. Ar Suomija nėra per arti Rusijos — gal būt, jie ims kelti klausimus. O be to — kuris amerikietis norės mirti dėl Suomijos? ...

Tai matote — pasakęs su rezignacija ir šypsniu anas suomių diplomatas, — kodėl mes turim abejonių dėl Amerikos karinės pagalbos... Tačiau būtų labiausiai gąsdinantis dalykas, jei Jungtinių Valstybių senatoriai nuspręstų vykinti į Helsinkį vietoj su padėtimi susipažinti. Vienas iš įtakingųjų senatorių tada, gal būt, patartų suomiam „susitarti su Rusija geriausiom sąlygom“, kadangi Jungtinės Valstybės negali eiti Suomijai į pagalbą, nerizikuodamos karu. Kitas senatorius, sprenddamas iš Berlyno patirties, gal būt, patartų Suomijai priimti Jungtinių Tautų tarpininkavimą... Pagaliau prezidentas Kennedy pasiūnčia į Helsinkį atsargos keturių žvaigždžių generolą, kuris grįžęs patars Amerikai, kad duotų Suomijai tik ribotą pagalbą — pavyzdžiui, partizaniniam karui.

Visa tai sukeltų Suomijoje nerimą. Atimtų suomiam bet kurį pasitikėjimą ir sustiprintų rusam pasitikėjimą spausiti suomių.

Ne, ačiū, — padarė išvadą suomių diplomatas. — Jungtinės Valstybės gali mum padėti

REZOLIUCIJAI remti vykdomojo komiteto naria neseniai turėjo pasitarimą su kongresmanu Glenard P. Lipscomb. Pirmoje eilėje sėdi iš k. į d. L. Valiukas, Alice Dotts, kongr. Glen Lipscomb ir J. Podelė; antroje eilėje — E. Arbas, J. Kojelis, L. Lašas, K. Liaudanskas, A. Dabšys, J. A. Petrauskas ir J. Motiejūnas.

KAIP TAS PATS DALYKAS PRISTATOMAS ČIA IR TEN

T. Žiburiuose spalio 26 J. Gobis apie S. Tomarienes knygą „Trys lepinai pagyrūnai“, išleistą Vilniuje 1961, rašo:

„Ši knyga kaip savo turiniu bei poetiška forma, taip ir iliustracijomis yra puikus indėlis lietuvių vaikų literatūrai... Šia proga tenka TZ skaitytojams priminti, kad Sonė Pipiraitė - Tomariene yra JAV lietuvaite, Chicagos gyventoja, o jos trys „Lepinai pagyrūnai“ išleisti okupuotoje Lietuvoje. Kai

ekonomiškai, jei kada tokia pagalba mum bus reikalinga, bet palikite jau mum patiem su Rusais savais būdais spręsti klausimus ...

Tai humoristiškas ir sykiu niurus vaizdas, kurį diplomatas nupiešė, — sako laikraštis. — Taip mūsų geriausi draugai ima žiūrėti į Amerikos užsienių politiką.

SPAUDA

kas šiuo Tomarienes žygiu yra pasipiktinęs, bet skaitytojai šioje knygoje nerus neįtikinančio.

Sovetskaja Litva spalio 12 J. Kličius apžvalgoje, ką rašo komunistiniai Laisvė ir Vilnis, baigė atsiliepiamais apie Tomariene:

„JAV gyvena lietuvių rašytoja Sonia Pipiraitė Tomariene. Į Ameriką ji atvyko dar prieš karą, bet pagal Clevelando nacionalistinio laikraščio žodžius „pasirodžius JAV naujiems ateiviams (t. y. buržuaziniams nacionalistams, pagėbusiems iš Lietuvos — taip paaiškino Sov. Litva rašytojas) prisidėjo prie jų“.

Prisidėjo — rašo toliau S. Litva, — bet paskui pamatė, kad jai nepakeliu su tais, kurie gyvena melu, platinamu prieš tarybinę Lietuvą. Palaipsniui S. Pipiraitė nutraukė ry-

šius su tais elementais. Ji net pasiuntė į Lietuvą savo rankraštį knygos — pasakojimų vaikam. Knygą išleido tarybinės Lietuvos grožinės literatūros leidykla.

Kada pereitų metų gale į Chicagą atvyko turistų grupė iš tarybų Lietuvos, tai S. Pipiraitė dalyvavo jų priėmime „Mildos“ salėje.

S. Pipiraitė parašė grožinės literatūros leidyklai laišką, kuriame pažymėjo, kad jai patiko A. Venclovos romanas „Gimimo diena“. Leidykla rašytojos žodžius pakartojo knygoje kataloge.

Tuos faktus dėstydamas, reakcinis laikraštapaikis juodina rašytoją. Tuščios pastangos. Garbingi kultūros darbuotojai traukiasi nuo juodašimčių gaujos už vandenyno“.

Taip „kultūriniai mainai“ buvo „ilustruoti“ tuo vienu S. Tomarienes pavyzdžiu.

KAIP YRA SU VISUOTINIU MOKYMU

Mokslas yra visuotinis ir privalomas. Kaip jis praktiškai vykdomas, naušviečia Sovetskaja Litva. —

Esą Kuršėnų rajono vadovai pranešė švietimo ministerijai: „Pas mus mokomi visas šimtas procentų mokyklinio amžiaus vaikų“. Pranešimas, sako laikraštis, džiugus. „Ministerijos darbuotojai ryžos pavažiuoti į rajoną pasižiūrėti prysakinių veikėjų bandymo. Ir staiga ... Paaškiejė, kad čia mokyklos nelanko daugiau kaip šimtas vaikų! Tai jum ir „pavyzdin-gai“ išspręstas reikalas. Apy-skaitoje viena, gyvenime — vi-sai kas kita“.

Tokių pat trūkumų rasta Vil-kaviškio, Rokiškio, Alytaus, Uk-mergės rajonuose. Kai imta pa-kartotinai tikrinti, kiekvienoje apylinkėje rasta vaikų, nelan-kančių mokyklos.

Kodėl nelanko? Laikraštis kalba pavyzdžiais ... E. Taš-kin dirba filharmonijos orkest-re. Jo žmona — studentė. Jiem gimė kūdikis. Prirėikė auklės. Atsigabeno iš kaimo 14 metų merginą Rają Staristiną. Prikal-bino, mažamoksliam tėvui pa-

— Stalino nužeminimą paty-ręs vienas rusas užsienio ko-respondentui pasakė: „Seniau trėmė į Sibira, kad Stalino ne-garbinome, dabar persekios tuos, kurie jį garbins. Bet kiek jų bus?“.

LIETUVOJE

žadėjo auksą kalnus. Raja bu-vo baigusi penkerių metų mo-kyklą, bet Taškinai uždraudė jai toliau mokytis. Vietoj mo-kyklos ji turėjo vaiko vystyk-lus plauti. „Ko jai dar daugiau nepilnametės auklės ir tarnai-tės. —

Vilniuje komjaunimo eksped-icija tikrino, kaip vykdomas visuotinio mokymo įstatymas. Po tikrinimo į mokyklą buvo grąžinta 17 vaikų, daugiausia nepilnametės auklės ir tarnai-tės.

Eišiškių rajone tokių vaikų nepasirodė mokykloje 115. Ra-jono pirmininkas V. Miloševi-čius aiškino, kad daugelis vai-kų dar gano. Ateis žiema, tai ir vaikai ateis į mokyklą. Skuodo ir Mosėdžio mokyk-loje rugsėjo 1 nepasirodė 16 vaikų. Neatėjo daugiausia tie, kurie buvo baigę 7 metus mo-kykloje.

Užluobių apylinkės darbuo-tojai aplankė „Užlaukės“ kol-chozo brigados Juozą Gedrimą. „Kodėl jūsų duktė Birutė ne-lanko mokyklos?“ Šeimnininkas atsakė: „Mes abu su žmona esam ligoniai. Štai ir gydytojo pažymėjimai. Turi kas nors lik-tis namie ir padėti tėvam“. Ta-čiau laikraštis kitaip į tai žiū-ri. „Taip, sako, Gedrimai turi pažymėjimus. Juos paleidžia į darbą, kai reikia išeiti į kolcho-

zo laukus. Bet kai dėl savo apdirbamo sklypo, tai jame 'li-goniai' darbuojasi nuo tamos iki tamsai. Ir dukterį dar ver-čia. Aišku, kad tokius tėvus rei-kia ne tik įtikinėti — atskirais atvejais reikia imtis tokiem žmonem veiksmingesnių pri-emonių“.

HOLLYWOODO ATSAKYMAS KOMUNIZMUI

DIENOS VEIDAI

Kovoje iškyla ryškios asme-nybės. Kovoje prieš komuniz-mą šiuo metu stipriausiai švie-čia senatorius Thomas J. Dodd. Tačiau iškyla ir nauji veidai.

Kai senatorius Fulbright, valstybės sekretoriaus padė-jas Cleveland pastarom dienom tikino, kad komunizmo pavoj-us Amerikoje nesą; kad tai esą velionies McCarthy ir jo sekėjų išpūstas dalykas; kai Pentagonas pristabdė semina-rus prieš komunizmą, — tai masėse komunizmo grėsmės pa-jautimas tik ima augti. Vienas iš naujų antikomunizmo gai-vintojų masėse emė garsėti gy-dytojas dr. Fred C. Schwarz, gimęs Australijoje, atvykęs į Ameriką su keliais doleriais ki-šeniuje, dabar sukūręs antiko-munistinį židinį su savo keliais padėjėjais Los Angeles, remia-mas vietos pramonininkų ir Hearsto spaudos.

Schwarz organizuoja mitin-gus — piknikus. Vienas toks mitingas, iš eilės jau dešimtas, buvo paskiausiai Los Angeles. Jame dalyvavo 15,000 žmonių. Vadovavo Hollywoodo aktorai. Jie čia gausiai reikėsi ir de-monstravo „Hollywoodo atsaky-mą komunizmui“. Tarp akto-rių, kurie čia buvo viešai pris-tatyti, buvo John Wayne, Jane Russell, Brennan, Dale Evans, Roy Rogers, Johnny Grant Gigi Perreau, Tex Ritter, Pat O'Brien, Andy Divine, Robert Stock, Ronald Regan, Edgar Bergen, Cesar Romero, Wen-dell Corey, Gene Raymond, Don de Fore, James Stewart, Lloyd Nolan, Linda Darnell,

George Murphy. Vienas viešai kalbėjo: „Prieš 25 metus dau-gelis Hollywoodo pateko ant komunizmo siūlo. Laimingas esu galįs pasakyti, kad daugelis tų, žmonių suprato savo gy-vavimo klaidą“.

Pats Schwarz kalba ramiai, santūriai, be propagandinių triukų. Kai vienas iš publikos paklausė: „Kaip mes galim ko-munizmą nugalėti?“ — jis at-sakė: „Aš nesiūlysiu sąrašo, kas reikia daryti ir ko nereikia. Aš tikiu apsimąstymu, pasiaukoji-mu aukštesniem gyvenimo tiks-

FRED C. SCHWARZ

lam ir vėl apsimąstymu. Jū-sų gyvenimas yra tai, ką ko-munizmas nori sugriauti. Visi mano nurodymai jum neduos pajusti asmeninės atsakomy-bės“. Ir patylėjęs pridėjo: „Jūs turite norėti, kad būtumėt pa-keisti savo gelmėse“ ... Ne įstatymai, ne išorinės priemonės kovai su komunizmu. Pats žmogus su savo galvoju ir savo elgesiu turi pasikeisti. Ta-da jis bus neprieinamas komu-nizmui, ir jo visas gyvenimas, ne žodžiai, bus pasipriešinimas komunizmui ...

Gydytojas Schwarz, rengda-mas „krikščioniško antikomu-nizmo žygius“, daro toje srityje panašaus išpūdžio kaip re-liginėje srityje Billy Graham.

Anamė „Hollywoodo atsaky-mo komunizmui“ dalyvavo kaip kalbėtojai ir Connecticut de-mokratas sen. Dodd, ir Min-nesotos respubl. kongresma-nas Judd, ir Life leidėjas Jack-son. Iš ten Schwarz keliauja į kitus miestus su žygiais — Co-lumbus, Ohio, St. Petersburg, Fla., San Francisco ir kt. Pa-vasarį jis atvyks ir į New Yor-ką. Jo žygių viršūnė turinti bū-ti Madison Square Garden. Jis skuba, nes „aš tikiu, kad jeigu Amerika nepabus per artimiausius dešimtį metų, ji bus dik-šuojama komunistų diktatorių“.

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Pamėginkite užėiti pas mus ir būsite patenkinti.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 Orchard Street, New York 2, N. Y.
Tel. AL 4-8319

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje. Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnėmis informacijoms rašy-kite/skambinkite daugiausiai patyrumais kelionių biurui į R. Europą. Mes padedame jums atsigabenti savo gimines iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by Vneshepostorg
Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį.

SIUNTINIAI APDRAUSTI, PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapsite nei per-kant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siunti-niams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemo-kamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK 3, N. Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-8808
- LAKEWOOD, N. J., 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
- PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
- PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-2868
- HAMTRANCK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel.: TO 7-1575
- CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halsted Street — Tel.: 5-2737
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
- NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave., — Tel. WA 2-4035
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: PLaza 6-6766
- GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St., N.W. — GL 8-2256
- PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel.: GR 2-6387
- DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue — Tel.: VI 1-5355
- ATHOL, Mass., 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- LOS ANGELES 22, Calif., 960 So. Atlantic Blvd. — AN 1-2994
- BOSTON 18, Mass., 271Shawmut Ave. — Tel.: LI 2-1767
- WOODHAVEN 21, N.Y., 84-17 Jamaica Ave. — Tel.: VI 6-3330
- VINELAND, N.J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg. Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR — DOVANĄ

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pa-sirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Siuntiniai pristatomi ne ankščiau, kaip po 1½ — 2 mėnesių

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDĖN IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Malšytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS
1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.
Telefonas: Elizabeth 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel.: GLENmore 5-7281

Mirus dar vienam redaktoriui

Mirtis šiame lanko lietuviškų laikraščių redakcijas, nesiskirdama, kokios tie laikraščiai krypties ar paskirties. Netekome jau keturių redaktorių vien tik tos linkmės, kuri visus mus jungia tvirtu lietuvišku nusistatymu ir veda viena kryptimi — siekti Lietuvai laisvės.

Yra mums didelis nuostolis to siekimo įtampoje netekti igudusių žurnalistų. Nelemtis mus skaudžiai užkludė metų pradžioje ir užbaigoje.

tai Audėnaitėi, Jurgiui Jakstoriui ir rašytojui Antanui Skėmai, kuris taip pat buvo dirbęs žurnalistinį darbą.

Lapkričio 11, Veteranų dieną, amžinai paliko šią žemę savaitinės Vieniybės veteranas Juozas Tysliava, savo laikraščiu, leidžiamam Brooklyne, atidavęs 30 geriausių metų.

Abu brooklyniškiai redaktoriai mirė, atšventę deimantinius jubilėjus: Mikas Vasiliauskas — Susivienijimo (SLA), leidžiančio Tėvyne, o Juozas Tysliava — vieno iš seniausių Amerikoje laikraščių, kurį pastaruoju metu pats ir leido. Abu buvo prieškarinės lietuvių imigracijos ateiviai: Mikas Vasiliauskas nuo šio amžiaus pradžios, Juozas Tysliava — nuo 1932. Pirmasis buvo perkopęs 60 metų, antrasis — ant jų ribos.

Velionis Juozas Tysliava apie gyvenimo ribą yra užsiminęs savo eilėraščiuose nebe viena kartą: "Lik sveika, mano laimės dalele, metas grįžti man savo keliu". Tasai jo kelias šioje žemėje laimėje pasibaigė su paskutiniu Vieniybės numerio ekspedicija, ir paskutiniu "Dabar" — vedamomis laikraščio pastabomis, kuriose jis dažnai pasireiškėdavo daugiau kaip poetas.

Velionis mėgo trumpą, vaizdų ir sodrų žodį, aštrų sąmojų ir kandžią pašaipą. Ne kartą atrodė, kad nebe nuosaikumas vedžiojo plunksną, o jausminis pasigėrėjimas poetine aforizmų kūryba. Kam dėl to buvo ir nuoskaudos, atleisdavo žinodami, kad ir pats blaškėsi, savęs nerasdamas: "Abejodamas savo širdim". Tais žodžiais yra baigęs savo eilėraščių "Lik sveika".

Atsisveikindami, linkime jam rasti Viešpaties gailingumą ir ramybę.

Atsisveikindami, linkime jam rasti Viešpaties gailingumą ir ramybę.

Atsisveikindami, linkime jam rasti Viešpaties gailingumą ir ramybę.

Mes apgailestaujame, kad nėra čia atstovo Baltijos kraštu...

Prancūzija ir pavergtieji kraštai

Paryžiuje buvo Pavergtų Europos kraštų seimo nepaprastą sesiją. Ta proga "Le Figaro" spalio 13 paskelbė per visą puslapį pasikalbėjimą su pavergtų kraštų atstovais. Pasikalbėjimą sekdam, sustojame prie klausimų, kurie domino laikraščio atstovę poniją Dominique Auclères.

Kai pasikalbėjime buvo prisimintas pavergtų kraštų antikomunistinis nusistatymas, atstovė Auclères tiesiai klausimą nutaikė į dabartinę padėtį: "Ar negalvojate, kad jauni žmonės yra prisiderinęs prie komunizmo?"

Atsakant buvo nurodytas pavergtų Vengrijos, kur revoliuciją padarė kaip tik jaunimas. Tas pats ir kitur. Tačiau represijos po revoliucijos, kada Vakarai nieko neinterveno, padarė didelę depresiją.

"Vakarai jūsų kraštų dabartinės padėties nepripažino", kal-

bėjo Le Figaro atstovė. "Ka dar jie galėtų padaryti?"

Atsakinėjo, vienas kitą papildydami: Nesitenkinti nepripažinimu. Reikia kontratakos siekiant pavergtų tautų išlaisvinimo. Apsisprendimo teisė taikytina kaip Berlynui bei Vokietijai, taip ir pavergtom tautom. Azijos ir Afrikos tautos ją gauna, kodėl ne Europos? Reikalaukite įrašyti į Jungtinių Tautų darbų tvarką, kad Maskva grąžintų apsisprendimo teisę pavergtiems rytų Europos kraštams. Jei jūs nieko nereikalauosite, jūs būsite priversti eiti į vienašališkas nuolaidas.

"Bet kokius metodus siūlote tokiam atvejui, jei Maskva atsisako?"

Atsakymai grįžo į netolimą praeitį: jūs nesiėmėte iniciatyvos 1949, kai Sovietai blokavo Berlyną ir kai jūs turėjote

atominę persvarą. Tokia proga daugiau nepasikartos. Bet žūrrinti ir dabartį: Berlyno klausimas pasikartos. Nesileiskite jo spręsti vieno. Nesakykite: "Kalbėti apie pavergtas tautas reiškia provokuoti Sovietų Sąjungą". Vienintelis būdas provokuoti tai rodytis silpnam. Vienintelis kelias išvengti vienašališkų nuolaidų — spręsti visą rytų ir vidurio Europos klausimų kompleksą — taika gali ateiti karo padarinius pirma likvidavus.

"Bet karo rizika kabo nuo 1949".

Jūsų saugumo — buvo aiškkinama — vienas iš saugumo elementų yra rezistencinė dviasia pavergtuose kraštuose. Tai žino Maskva, tai turite ir jūs žinoti ir tuo pasinaudoti.

"Kiek yra jūsų įskaitant ir Baltijos kraštus?"

Simtas milijonų. Tai ketvirtadalis Europos gyventojų Sovietų Sąjungos valdžioje.

Laikraščio, didžiausio Paryžiuje, apie 500.000 tiražas, tokis dėmesys, parodytas šiuo metu, yra gražus gestas. Pažymėtinas ir laikraščio atstovės priminimas, kad prezidentas de Gaulle pavergtų kraštų neužmiršta. Toks dėmesys šiuo metu galėtų pažadinti klausimą: ar nėra galimybių, kad Prancūzijoje atgis susidomėjimas laisvės siekiančiais kraštais, kaip tai ilgus metus praityje buvo Prancūzijos tradicija?

Kyla ir antras klausimas: kodėl šiame pasikalbėjime dalyvavo tik Vengrijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Lenkijos, Bulgarijos atstovai, o taip pat iš New Yorko nuvykęs Pavergtų Europos tautų seimo gen. sekretorius ir to seimo Paryžiaus biuro direktorius, bet nedalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos atstovai, nors tos tautos taip pat yra minėtos seimo nariai?

Nedalyvavo, pirmiausia, ne dėl to, kad laikraštis šiuos kraštus būtų apėjęs. Pradėdama pasikalbėjimą, Le Figaro atstovė Auclères kalbėjo: "Mes apgailestaujame, kad nėra čia Albanijos atstovo, o taip pat atstovo Baltijos kraštų, kuriuos mes taip pat esame kvietę. Baltų likimas yra ypatingai dramatiškas: jėga inkorporuoti į Sovietų Sąjungą, jie neturi jokio balso Jungtinėje Tautose".

Taigi kodėl pakviestieji Baltijos kraštai pasikalbėjime nedalyvavo?

Tuo reikalu Darbininko bendradarbis kreipėsi į p. V. Si-

PROF. JURGIS BALTRUŠAITIS

dzikauka, Lietuvos delegacijos Pavergtos Europos seime pirmininką ir to seimo politinės komisijos pirmininką:

"Mus pasiekė žinios, kad Le Figaro pasikalbėjime dalyvauti buvo pakviestas prof. J. Baltrušaitis, bet latvių atstovas nepritarė, kad prof. J. Baltrušaitis atstovautų ir latviams nei kad pats dalyvautų. Ką galite dėl to pasakyti?"

"Tenka apgailestauti, kad taip įvyko. Perdaug dažnai mūsų tris valstybes suplaka į vieną; tiksliau, kad būtų atstovaujamos visos trys, kaip yra ir Pavergtų Europos tautų seime. Kai buvo padaryta kitaip, tai nebuvo sutarimo ir pritarimo pačių pabaltiečių tarpe, dėl to prof. J. Baltrušaitis ir negalėjo dalyvauti".

Mūsų spauda ir nemūsų propaganda Prokomunistinė akcija prieš Ispaniją

Gen. Walker pareiškime tvirtino: Net mūsų laisvoji spauda esti išnaudojama komunistų propagandistų.

Mirror informavo: Kremlius atnaujino propagandą prieš Ispanijos Franco. Ši akcija sutarta 1961 sausio mėn. Montevideo, Urugvajuje, kur dalyvavo 550 komunistų ar jų šalininkų ir kur jie susirinko kaip "lotynų Amerikos konferencija už amnestiją politiniams kali-

niam Ispanijoje ir Portugalijoje". Buvo pasiūsta delegacija į J. Tautas, kur įteikė pranešimus apie padėtį Ispanijoje ir Portugalijoje vardu "nešališkų stebėtojų" — "Tarptautinės demokratinių teisininkų sąjungos". N. Y. Times vedamajame rašė prieš tuos Franco persekiojimus, savo informacijos šaltiniu nurodydamas Albert L. Colloms, vieną iš penkių teisininkų, tuos pranešimus pasirašiusių. Times nutylėjo, kad ta "Tarptautinė demokratinių teisininkų sąjunga" yra prokomunistinė, kuri buvo pasiuntusi delegaciją į Koreją; grįžusi ta komisija kaltino Ameriką bacilų karu. O anas teisininkas Colloms 1956 lapkričio mėn. buvo pakviestas į komisiją priešamerikinei veiklai tirti; paklaustas, ar jis yra komunistų partijos narys, jis šaukėsi "5-tojo amendmento". Colloms žmona 1950 liudijo toje komisijoje. Tada ji buvo kaltinama ėjusi ryšinio pareigas tarp komunistinių grupių New Yorke ir Meksikos mieste. Klausama, ar tai teisybė, ji griebsi "penktojo amendmento" ...

Toki "nešališki" liudinininkai informavo apie padėtį Ispanijoje ir Portugalijoje.

— Popiežius Jonas XXIII aplankė Vatikano radijo stotį ir tarė tokį žodį: "Vatikano radijo antenos, lyg dideli kryžiai, primena pasauliui, kad tiesa visada eina kryžiaus keliu. Jau suėjo 30 metų, kaip Pijaus XI ir Pijaus XII pastangomis Vatikanas radijas buvo įsteigtas. Jie pirmieji suprato ir panaudojo šią modernią apšaltavimo priemonę". Toliau Šv. Tėvas išreiškė padėką Koelno kardinolui Frings, Vokietijoje, ir New Yorko kardinolui Spellmanui, Amerikoje, ir Australijos kardinolui Gilroy už didžią paramą Vatikanui stotį steigiant.

FRANCO su žmona ir vaikais (iš k. į d.) Francisco 7 m., Maria 6 m. ir Jose 5 m. Dviejų vyresnių mergaičių (10 ir 8 m.) trūksta. Franco vienintelė duktė grafienė Villaverde turi penkis vaikus.

— O kas pasidarė? Ko tu čia dabar džiugauji, kaip dukterį už bajoro išleidęs?

— Taigi pamanyk, Rožiuk, koks pasisekimas!

Jis pasigriebė tą auksinį laikrodį, atsivėžė dangtelį ir pamatė dailiai įrašytas dvi raides: BD.

— Tas pats! — sušuko Braulas. — Tas pats! Mūsų direktorius vadinasi Barnabas Driginčius, o čia — BD. Tas pats! Ar tu žinai, Rože? Dabar aš pakilsiu direktoriaus akse per visą sprindį, o gal ir per sieksnį. Tik tu pamanyk: pasirodysiu, kad esu sąžiningas žmogus, nes gražinu dingsius daiktus, kuriuos galėjau pasilaikyti — tai vienas dalykas; pasirodysiu, kad ir labai drąsus, nes tokia tamsią naktį ir būdamas visai vienas drįsau puliti rafinuotą plėšiką ir atimti iš jo brangų laikrodį, — tai kitas ir pats svarbiausias dalykas! Tu nesu- pranti, Rože. Jeigu aš būčiau kariuomenėje, tai tuojau pakeltų mane į viršiaus.

Iš pradžios žmona nesuprato, ką jisai posmikauja, o paskui susivokusi atsakė jam: — O dabar pakels tave į referentus bėgiojimo reikalams.

— Palauk, nesijuok, — tarė Braulas. — Visai paprastai čia jau nepraeis. Gali numanyti: laikrodis mažiū mažiausia — trijų šimtų vertas.

— Labas rytas, pone direktoriau.

— Dekui, — atsakė direktorius. — Pone direktoriau, aš esu parankinis sargas. Trečia diena tarnauju, tai gal mane ir nepažįsti ...

— Nepažinojau.

Remigijus Braulas, pone direktoriau.

— Gerai, Remigijau. O ką sakysi?

— Girdėjau, pone direktoriau, kad tamstą apvogė ... Atsiprašau, kad aš taip tiesiai ... Sako, brangų laikrodį tamstai atėmė ...

— O ką dar girdėjai?

— Nieko daugiau, pone direktoriau, tik tai kad laikrodį nusegė ...

— Teisybė, Remigijau. Neramūs dabar laikai ... O ką tu norėjai šia proga man pasakyti?

— Taigi taip, pone direktoriau: aš tą plėšiką nutvėriau ir atėmiau laikrodį. Štai.

Braulas, išsiėmęs iš kišenės, išvyniojo laikrodį ir padėjo ant stalo. Direktorius paėmė, pažiūrėjo.

— Sakai, atėmei? ...

— Taip, pone direktoriau: pasivijau ir atėmiau.

— Kurioje vietoje?

— Maironio gatvėje, netoli Laisvės alėjos.

Direktorius paėmė telefono ragelį, pasuko kelis kartus skrituliuką paliai skaitmenis ir paklausė:

— Policija? Kalba finansų

departamento direktorius Driginčius. Čia turiu žmogų, kuris vakar vakare Maironio gatvėje užpuolė mane ir atėmė laikrodį. Laikrodis ir plėšikas mano kabinete. Prašau atsiųsti policininką.

Braulas nubalo kaip drobė. O paskui drebančiu palūpiu ištarė:

— Pone ... direktoriau ... ar tai ... tamsta? ...

— Taip, tai aš.

— O aš maniau, kad tas pats plėšikas. Jis kątik buvo mane apkraustęs ... Aš pasigedau savo laikrodžio ir ėmiau vytiš. O čia pasitaikė tamsta ... Tai plėšikas jau buvo pasprukęs ... Dieve mano, ką aš padariau! Kokia gėda man ir mano žmonei! o labiausiai — kad suteršiau tamstos įstaigą! Varge mano, varge!

Direktorius pasiklausė tų jo žodžių, paėmė telefono ragelį ir pasakė policijai:

— Vagystė sutvarkyta. Tai buvo tikrai nesuspirtimas.

O Braului pasakė:

— Dabar Remigijau, žinosi, kad nekiekvienas privytas žmogus — plėšikas. Bet aš patenkintas tavo drąsa ir pasiryžimu. Eik į savo vietą ir būk ramus.

Braulas, išeidamas iš direktoriaus kabineto, neįtūtė grindų po savo kojomis. O vakare namie ligi dugno išbaigė Velykio zubrinę.

— Policija? Kalba finansų

A. GIEDRIUS

PLĖŠIKAI

(2) — Ką tu kalbi, Rože? Atsipeikėk! Aš visai nemanau jo pasilikti. Tik tai kam ir kaip jį grąžinti? Gal pasiskelbti ar į policiją nunešti?

— O ką tu sakysi policijai? Ar nepalaukys tave patį per plėšiką!

— Ką tu kalbi, Rože! Juk tu žinai, kad aš nesu plėšikas.

— Aš žinau, o jiems savo širdį nepadėsi ant stalo.

— Tai aš sakysiu — radau.

— Kur, kaip radai? Imsi ir susipainios. O nedirks man nė meluoti! Tokią tarnybą turėdamas, neįsipratinęs meluoti! Ten sąžiningo reikia žmogaus. Tokį tave ir priėmė.

— Tai ką man dabar daryti, Rože?

— Pasigalvok. Mokėjai nusėgti, mokėk ir prisėgti.

Taip pasakė ir ramiai sau nuėjo gulti.

Ir Braulas tuojau atsigulė, bet ilgai neužmigo. O kai užmigo, sapnavo bausius sapnus, mušės ir šaudės su plėšikais, kelis kartus suriko pro miegus ir žmoną išbudino. Rytą blo-

gai atrodė, ir žmonai pagailo, dėl to gerus pusryčius pataisė, net tikros kavos sauželę užplinkino. O išleisdama į tarnybą, pasakė:

— Nenusimink, Remi. Svarbiausia — tarnyba. O apie laikrodį ir aš dar pagalvosiu.

Braului smagiau pasidarė. O tarnyboje jisai dar smagesnę žinią išgirdo: kad direktoriui, jo viršininkui, praėjusią naktį kažinkoks bausis plėšikas brangų auksinį laikrodį nusegęs.

Ta žinia Braulą kaip glostytė paglostė. Tikriausiai tas pats laikrodis! Tai apsidžiaugęs direktorius, kai ištikimas jo sargas Braulas nuėmė jam ir pasakys: "Štai, pone direktoriau... Atėmiau jį iš plėšiko".

Nuo tos valandėlės Braulas grynai pralinksmėjo, visur spėriai vaikščiojo ir viską greit darė, tik betruko, kad švilptų ir dainuotų.

— Ar tu žinai ką, Rožiuke? — sušuko jisai, po tarnybos parėjęs namo ir įžengęs į savo butą. — Laiminga ir antroji mano tarnybos diena. Jau kad sekas, tai sekas!

MOTERŲ PASAULY

Kuklumas rūbuose ir elgsenoje

New Yorke viena daili sekretorė, palydėta vyriškio namo, užkvieta jį užkandžiui. Buvo karštas ir tvankus liepos vakaras. Prieš ruošdamosi virtuvėje, persivilko lengvu, laisvu drabužiu. Po kelių valandų jos palydovas prisipažino policijai ją mirtinai apkūlęs, jai besipriešinant. Jis "netekęs galvos", stebėdamas jos judesius persiviečiama drabužiu.

Toji sekretorė, tepaisydama savo patogumo, peržengė saugos ribas ir baigė tragiškai sau ir dar vienam asmeniui. Apsaugos turėkliai, kuriuos ji išleido iš akių, yra kuklumas.

Kuklumas yra viena iš dorybių, labai reikalingų mūsų stipriai geismingam pasaulyje. Labai jau sulaisvėjęs vyrų ir moterų elgsenai, katalikai yra raginami labiau negu kada paisyti kuklumo.

Kuklumas nėra viena iš lengvųjų dorybių. Praktikoje reikalauja tam tikro heroizmo. Šis šventosios Dvasios "vaisius" nėra tai, kas pasiimama belankant būsimajį, o padedama ša-

lin pamario draugijoje. Kuklumas pasirodo tikrai išvermėje visą laiką. Moterys, kurios ta dorybe pasižymi, išsiskiria ypatingu dorybės pristingu. Kuklumas yra moters bei vyro protinga elgsena, kuri išlaiko deramą pusiausvyrą tarp to, kas pašiepiamai vadinama davatkiškumu, ir nepadorumo.

Stebėdami įvairias madas, papročius, atskirus kraštus ir atvejus, galime suvokti skirtumą. Prieš kokį šimtą ar mažiau metų, jei sijonėlis neprisidengdavo kelių, buvo laikoma nepadoru. Šiandien netaikoma nekuklumu, jei sijonukas tesiekia kelius. Teniso aikštėje nebus priekaišto, jei sijonėlis bus ir aukščiau kelių. Salėje ar vakarėlėje nevienas dėl to patrauks pečius. Aplinkybės turi savo reikšmę. Didesnė iškirptė ar apnuogę pečiai gali būti toleruojami pobūvyje, bet nebus kuklumo su tokiu rūbu švaistytis įstaigoje. Tačiau pats pagrindinis dalykas yra tai, ką mo-

teris nori pasiekti savo rūbu ir elgsena. Ar ji nori patraukti kitų dėmesį jaudinimui?

Kreipti į save dėmesį dar nėra prasta. Žmonėm tai natūralu, o juo labiau — moterim. Rūbai moteris pridengia ir pabrėžia. Niekas nereikalauja, kad moteris visą laiką būtų apsimuturavusi ir dengianti Dievo duotas jai dovanas. Prel. Conroy yra pastebėjęs: "Moters gražumas yra Dievo sukurtas. Jis yra geras ir doras, kai vartojamas geram tikslui. Bet kaip ir kiekvienas geras dalykas, gali būti piktnaudojamas".

Elgsena gali būti tiek pat nekukli, kaip ir rūbas. Kuklumas valdo kalbą, juokavimus, judesius, laikyseną kitų atžvilgiu. Kukli moteris, įsijungusi į linksmos draugijos nuotaiką, nepasidarys visų dėmesio centru, nejuokaus berniškai ar isteriškai, nors ir turės šamojaus; bus apsilvikiusi saikingai ir negundančiai. Kuklumas yra saikumas drabužyje, laikysenoje ir kalboje.

(nukelta į 5 psl.)

PRISIPAZINIMAS

Dviveidis vyras

Teisės daktarui B. suskambo namie telefonas. Paėmęs ragelį, išgirdo savo žmonos, dantų gydytojos balsą:

— Šiandien aš valandėlei užtruksiu. Atėjo pacientas su labai skaudamu dančiu. Manęs vakarienei nelauki, nes būsiu tikrai prieš aštuntą. Gerai? Daktarui nebuvo "gerai", bet jisai nieko nesakė. Tikrai žmonai grįžus dar kiek anksčiau, negu buvo sakiusi, rūstus vaikštinėjęs iš kampo į kampą. Žmona aiškinosi, kad retai taip pasitaiko. Ji visada pirmoji pareina namo ir jo laukia. Tikrai šiandien buvo išimtis.

— Mes turime žiūrėti ne išimčių, o principų, — kietai atsakė vyras. — Labai gerai, kad rūpinies savo profesija, bet esi ištekėjusi ir turi žmonos pareigų. Pirmoji pareiga yra vyrui, o paskui — profesijai. Aišku?

Žmonai buvo per daug "aišku", bet ji susivaldė. Prieš save turėjo dar vieną "pacientą", kuriam gražino nuotaiką, pasiūlydama visą savo moteriškąjį švelnumą.

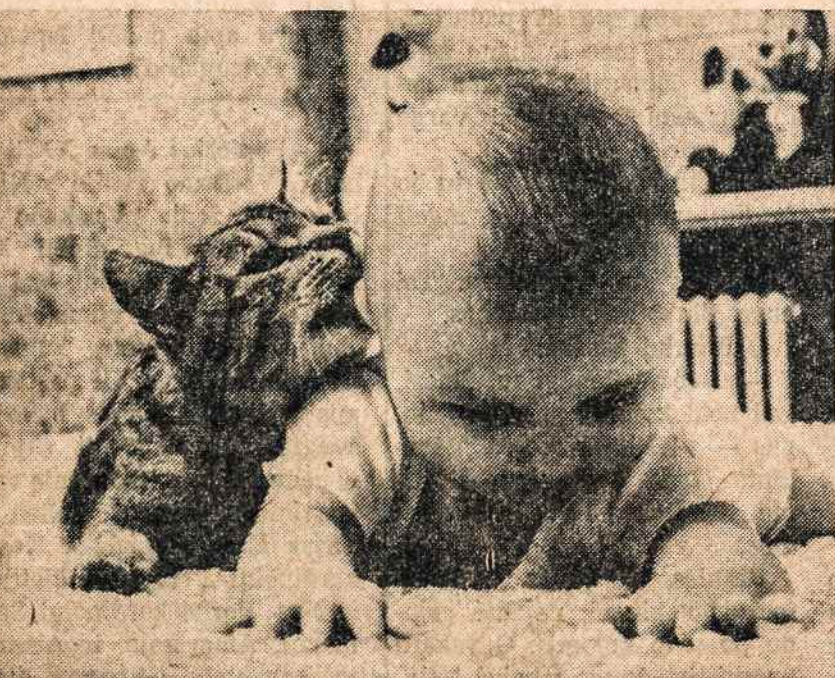
Po dviejų dienų dr. B. nerimo savo įstaigoje. Jau pusė devynių, o sekretorės M. vis dar nėra. Ligi šiol sekretorė buvo labai kruopšti, sąžininga, punktuoli. O šiandien, kaip tyčia nėra, kada reikia skubiai išsiųsti raštą teismui.

— Aš labai atsiprašau, — įbėgo uždususi ir išradus, pavėlavusi tris ketvirčius valandos. — Mano vyras staiga susirgo, turi labai aukštą temperatūrą. Negalėjau vieno palikti, kol prisišaukiau slaugę.

Daktaras B. neatsileido, kaip neišžabavęs debesis. Prieš sėdamas diktuoti, jis kietai pasakė:

— Labai gerai, kad savo sergančiu vyrui rūpiniesi, bet reikia neužmiršti principų. Darbas lieka darbu, ar kas vedęs ar nevedęs. Pirmoje vietoje yra profesinė pareiga, prieš kurią privatus šeimos reikalai turi nusilenkti. Kur mes atsidurtume?

Sekretorė M. nusilenkė ir pasiėmė popieriaus rašyti raštui.

AŠ TAU pasakysiu vieną paslaptį.

MININT seserų įsikūrimo Putname 25 metų sukaktį. Dešinėje Motina Aloyza, Nėkalto Prasišėdimo seserų kongregacijos buvusi viršiniškė. Nuotr. B. Kerbelienės.

VAIKŲ ŽIDINĖLIŲ PASLAUGA LIETUVYBEI IŠLAIKYTI

Mūsų išeivių gretose vis mažiau krepiamas dėmesys į patį mažiausią lietuvių bendruomenės narius — vaikus. Viskuo besirūpindami ir viskuo besisielodami, esame užmiršę patį svarbiausią dalyką — tikslingą mažojo vaiko auklėjimą. Atsitiktinis vaiko auklėjimas neįstengs padėti tvirtų lietuviybės pagrindų, nes nesugebės

Jai reikėjo sukaupti jėgas ir visą savo moteriškumą, kad advokatai grįžtų gera nuotaika. E.D.

Iš D. Petrutytės paskaitos Chicagoje rugsėjo 27

patenkinti bendrųjų besiplėtojamo vaiko dvasios poreikių, darniai supintų su tautiniais pradais. Čia ir kyla klausimas, kaip turime tą tautinę vaiko sąmonę ugdyti, kad jo neprarastume savo lietuviškajai bendruomenei ir lietuvių tautai?

Pagrindinis dalykas yra kalba. Tai vertybė, kuri tinkamai puoselėjama nuo pat gyvenimo pradžios, gali atnešti didelės naudos. Dr. Marija Montessori yra pastebėjusi: "Suaugęs gali ginti savo kraštą ir saugoti jo sienas, tačiau tik vaikas gali palaikyti tautos dvasinį vienumą per jos kalbą". Jeigu nesistengiama savo vaikuose iš-

MARTI — TAVO VAIKAS

Popiežius Jonas XXIII, matuodamas batus pas Vatikano kurpių Carbone, paklausė, kiek jis turis vaikų.

— Penkis, — atsakė Carbone, bet paskui pasitaisė: — Iš tikrųjų dabar tik tris, nes du vyresnieji sūnūs jau vedę.

— Tai jūs dabar turite septynis, — pataisė popiežius, o paskui nusijuokė: — Negi mano kojų matas toks painus, kad jums skaičiai susipainiojo?

laikyti gimtosios kalbos, ir tokiu būdu, kad ją įsisavintų su visomis smulkmenomis, tai veltų bus kitos pastangos išlaikyti išeivijoje lietuviybę.

Montessori metodas čia gali labai daug padėti. Jis atsižvelgia į nepaprastą vaikų imlumą priešmokykliniame amžiuje. Tai laikas, kada reikia dirbti, atsižvelgiant į vaikų psichologiją. Montessori metodu, gimtosios kalbos mokomasi ir ji turtinama drauge su vaikų žaismais bei kitais bendrojo lavinimo dalykais. Tai atliekama vaikų židinėliuose. Vienas iš tokių židinėlių yra Chicagoje, vadovaujamas M. Varnienės. Antrasis rūpinamasi įsteigti New Yorke.

— M. Varnienės vedamas Montessori metodu vaikų židinėlis Chicagoje negali patenkinti visų, norinčių jį lankyti, tad ieškoma galimybių atidaryti daugiau tokių vaikų darželių.

— Lietuvių Montessori Draugija ketina leisti savo žurnalą pedagoginiais klausimais. Pirmas žurnalo numeris norima išleisti 1962 metų pradžioje.

— Lietuvių kalbos gramatiką montessorine sistema numatoma paruošti 4-5 metų vaikam, kad jie lietuvių kalbos pramoktų be didelių sunkumų.

SUSIMĄSČIUS. Nuotr. V. Maželio

"MOTERIS" PO ATOSTOGŲ

Poatostoginiame (liepos-rugsėjo) "Moters" žurnalo numeryje rašo: A. Rinkūnas — Jauenosios kartos lietuviškojo ir tautinio auklėjimo artimiausios problemos; Emilija Cekienė — Verta išlikti lietuviui ir didi garbė juo būt; kun. dr. J. Matusas — Karžygė moteris Pūnioje; Danutė Paškevičiūtė — Širdies klystkeluose, Mergaitė lange (eil.); Roma Jaloveckaitė — Dapšienė — O tėviške, Kalnai prie Didmiesčio, Rudenį, Sutemos (eil.); Marija Aukštaitė — Sparnai už laisvę; Pr. Pauliukonis — Lietuvė moteris kovoje už tautos išlikimą; Gabrielė Vaičiūnaitė — Paulienė — Mūsų šeimos; kun. dr. J. Matusas — Nuo kada Lietuvoje gėlės, sodai ir daržai? Irena Lukoševičienė — Socialinė globa, kaip profesija; H. E. Bates — Karštų dirbėjas; Marija Aukštaitė — Žibuoklių taurėlės; Danutė Petrutytė — Pirmosios žmogaus gyvenimo dienos ir pirmieji trys metai, prof. V. Tumėnienė — Jautrusis kūdikis ir jo auklėjimo problemos; apžvalgų skyriuje randame: lietuviško židinio pastogėje, lietuviškas kryžius Toronte, Moterys, laimėjusios Nobelio premiją; K. Čiurlionio 50 metų mirties proga, kelionės po Sovietų Sąjungą, katalikių moterų veikla ir tt.

Numeris iliustruotas dail. Irenos Pacevičiūtės, Anastazi-

— Milda Pusdešrytė, iš Hamiltono, pasireiškia kaip baleto šokėja. Nuo 1958 ji kasmet dalyvauja grupiniame baleto Toronto parodoje ir televizijoje. Baigusi gimnaziją praeitais metais, Toronto konservatorijoje studijuoja kalbėtojos meną.

"JACKIE LOOK" — madinga šukuosėna, kuri palieka daug laisvumo ir galimybių prisiderinti įvairiam atvejui.

jos Tamošaitienės kūriniams, įvairiomis nuotraukomis iš moterų gyvenimo, istoriniais paveikslais. Žurnalas gražiai sutvarkytas, suredaguotas. Redaguoja Izabelė Matusevičiūtė, leidžia Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugija.

KERSTIN BJOERCK

RETOS MERGAITES

Kerstin Bjoerck prieš dvejus metus buvo išrinkta idealiausia švedų mergaitė. Gavo daug pasiūlymų būti kino artiste. Amerikiečių "Life" žurnalas prašė atvaždo viršeliui. Visiem atsakė pareiškėdama, kad už nieką nekeis Raudono Kryžiaus sesers rūbo ir pareigų.

Jean Reddy buvo pradėjusi garsėti, kaip geriausia pasaulio solistė. Jos koncertai Anglijoje ir Italijoje praėjo su dideliu pasisekimu. Paskutinis koncertas buvo gimtajame Burnley mieste. Tik viena motina žinojo, kad duktė stoja vienuolynan, kai pabaigai giedojo "Ave Maria". Yra konvertitė.

Namie ir už namų

— Sofija Butkevičienė baigė Toronto universitetą ir gavo humanitarinių mokslų ir socialinės globos bakalaurės laipsnius. Gimnaziją ji baigė 1938 Kaune, išaugino sūnų, kuris studijuoja techniką Chicagoje. Toronte dirba socialinės globos srityje, uoliai veikia lietuviškoje organizacijoje, yra Kanados Lietuvių Katalikių Moterų draugijos centro valdybos narė.

— Dalia Katiliūtė šiais metais baigė Omahos, Nebr., Notre Dame aukštesniąją mokyklą magna cum laude pažymėjimu. Laimėjo Amerikos National Merit stipendiją, kurią gauti yra nepaprastai sunku, laimėjimo gautybė yra maždaug tik viena iš 1750. Dabar studijuoja Omahos Creightono universitete.

— Dail. Anastazija Tamošaitienė, pagarsėjusi tautinių drabužių, juostų bei kilimų audimu, paskutiniu metu daugiau laiko skiria kūrybai. Jos kūrinių paroda buvo Chicagoje. Dabar nori surengti savo parodą vienoje iš New Yorko meno galerijų.

— Grazia Lupinneti, vienuolikos metų mergaitė, prieš dvejus metus Romoje buvo pristatyta gauti metinę gerumo premiją. Mergaitė iš Rossano Calabro ketveris metus, nepalaidus nė vienos dienos, lankė paraližuotą savo mokytoją, nors kasdien tekdavo nueiti ir pareiti du kilometrus. Skurdžiai gyvendama, dar surinkdavo vieną kitą lirą vaisiam bei saldumynam nupirkti.

— Ortrud Mann yra vienuolinkė Švedijoje moteris dirigentė. Ji mokėsi pas savo būsimąjį vyrą Torą Manną, vieną iš žymiausių ir mėgiamiausių muzikos mokyklos profesorių. Jis ir dabar sako, kad Ortruda buvo geriausia jo mokinė, bet galima tam ir nepatikėti, kai meilė įsipina. Bet liudininkų yra Joelis Berglundas, žinomas pasaulyje solistas, kuris ypač tobulai išpildo Wagnerio kompozicijas. Jo žodžiai: "Visai nejauti, kad diriguoja moteris. Ji turi vyrišką jėgą ir autoritetą". Abu dirigentai — vyras ir žmona — turi pauglę dukrelę Elliką, kuri drauge su tėvais taip pat jau skaito partitūras.

TINKA tik laibom...

Madų kūrėjai yra žmonės, kurie turi nuovoką, ar senoji mada jau taip užmiršta, kad galima ją pristatyti, kaip visiškai naują.

Apkalba, kad ir neteisingiausia, taip neįveidžia madų besivaikantių moters, kaip draugės teisinga pastaba, kad jai tas ar kitas rūbas visai neprietinka.

Šeimos biudžetas priklauso ne tiek nuo vyro pajamų, kiek nuo žmonos išlaidų naujiems rūbams.

Amerika per paskutinius metus daugiau laimės turėjo madoje, negu politikoje: visur išpopuliarėjo prezidentienės Kennedy šukuosena, vadinama — Jackie- Look.

Gyva lietuviška dvasia Cicero mieste

Šv. Antano parapijai 50 metų

Chicagos pašonėje, pietų vakaruose, yra Cicero miestas, įkurtas 1857. Dabar susiliejęs su plačiąja Chicaga. Vaziuodamas autobusu nie nepajunti, kaip atsiduri prie šv. Antano lietuvių bažnyčios.

Pirmieji lietuviai iš Chicagos atsilėkė dar praeito amžiaus gale. Gyveno kaip ir lietuviškame kaimelyje, uždariai, tvirtai įsikibę į savo papročius, patys pasigamindami visą maistą ir tik retkarčiais nueidami į krautuvę. Pamažu ča susirinko nemažas lietuvių būrys.

Jauni, energingi ėmėsi organizuoti ir kurti savas draugis.

jas, o 1907-08 pradėjo galvoti ir apie lietuvišką parapiją. Iki tol retkarčiais atvykdavo lietuvis kunigas patarnauti saviesiems, kurie glaudėsi prie kitų parapijų. Išsirinkę komitetą, 1910 nupirko bažnyčios statybą sklypą, o 1911 birž. 29 pirmuoju klebonu Chicagos vyskupo buvo paskirtas kun. A. Ežerskis, kuris tada dirbo šv. Kryžiaus parapijoje. Tais pačiais 1911 metais buvo pastatytas bažnyčios pirmas aukštas, o Kalėdose aukotos pirmos mi-

šios. Buvo pastatytos patalpėlės ir lietuviškai mokyklai, kuri pradėjo veikti 1922. Pirmais metais turėjo 75 mokinius.

1918 kovo 8 Chicagos arkivyskupas Jurgis Mundelein parapijos klebonu paskyrė kun. Jeronimą Vaičiūną, šv. Jurgio par. vikarą. Šis ėmėsi didelių statybos darbų. Užsitraukęs paskolas, atbaigė parapijos bažnyčios statybą, dar pastatė kleboniją, mokyklą, seserim namus. Bažnyčia pilnai užbaigta statyti tik 1926, ir birželio 13 iškilmingai pašventinta. Tais metais Chicagoje buvo pasaulinis eucharistinis kongresas, suitraukęs žmonių iš visų kraštų. Jame dalyvavo ir arkivyskupas Jurgis Matulevičius, kuris pašventino šv. Antano bažnyčią. Vėliau buvo pastatyta didelė mokykla, seselių namai.

Ilgametis parapijos klebonas kun. J. Vaičiūnas mirė 1940 I jo vietą vyskupas paskyrė kun. Ig. Albavičių, kuris ir dabar sėkmingai parapijoje klebonauja.

Parapija vis augo ir didėjo. Atsikėlė naujų tremtinių ir susibūrė aplink šv. Antano parapiją. Pastatai pasidarė per maži. Prel. I. Albavičius padidino mokyklą, pastatė naujus namus seserim, 1954 pastatė bažnyčios priestatą, 1955 bažnyčią išdekoravo pagal dail. K. Zoromskio planus, o šiemet, šventiant parapijos 50 metų sukaktį, bažnyčią dar kartą išdekoravo dail. A. Valeška.

Pradėjusi iš mažo sklypelio, parapijos nuosavybė išaugo į didelį plotą. Šalia gražios bažnyčios, čia matysi ir gražią mokyklą, kurios sienoje, viršum didžiųjų durų, skaitai lietuvišką įrašą "Šv. Antano parapijos mokykla". Šis įrašas liudija, kad čia dar tvirtai laikomasi lietuviškų tradicijų.

Prel. I. Albavičius gerai suprato ir naujųjų ateivių pageidavimus: priglaudė besikuriančias naujas organizacijas, pvz., Lietuvių Bendruomenę, Raudonąją Kryžį, leido kurtis ir liuanistinėm mokyklom. Čia veikia liuanistinė klasė ir aukštesnioji liuanistinė mokykla, įkurta 1956.

Nuo pat parapijos įsikūrimo veikia įvairios organizacijos. Vienos silpnėja, kitos tvirtėja, kuriasi naujos. Organizacijų daug, ir jų veikla kaip tik rodo parapijos gyvumą.

Prel. Ig. Albavičius globoja daugelį draugijų, uoliai reikiasi ir didžiosiose mūsų organizacijose — daug prisidėjo prie Lietuvių Bendruomenės kūrimo, buvo jos taryboje, organizavo dainų šventes, dalyvauja didžioose seimuose, dosniai aukodamas lietuviškiem reikalams.

Sv. Antano parapijai ir jos vadovam linkime tęsti ir toliau tą gyvą lietuvišką dvasią ir nuolat būti Cicero lietuvių centru. (p.)

PREL. IGNAS ALBAVIČIUS

LIET. BENDRUOMENĖ SKELBIA MAIRONIO METUS

Maironio — didžiojo tautos dainiaus ir atgimimo pranašo šimtmetį (gimęs 1862 m. spalio mėn. 21 d.) visa Pasaulio Lietuvių Bendruomenė privalo tinkamai paminėti. Šį didvyrį pagerbdami, drauge stiprinsime mūsų tautinę gyvybę ir kultūrinį sąmoningumą. Tegu suteikia šis sukaktis mums kuo daugiau atgimimo, tegu gyviamus visus pajudina. Mums gi šiandien taip stinga idealizmo, entuziazmo ir pasitikėjimo saviimi.

Tam tikslui Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba kreipiasi į visų kraštų, apygardų bei apylinkių valdybas ir kiekvieną lietuvių bei lietuvių; 1. Tegu 1962 metai bus Maironio metais. 2. Maironio metais visoje Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje turi sukilti jubilėjinė nuotaka ir akcija. 3. Visuose kraštuose — tai yra kiekvienoje apygardoje ir apylinkėje — nedelsdami tuoj pradėkite intensyviai ruošti dideliems ir, kiek beįsagalint, išpuodingiems Maironio minėjimams. (Akademija, Maironio dainų koncertas, paskaita, deklamacijos, jo dramoms pastatymas ar inscenizacija ir k.). 4. Kiekvienas laikykime savo pareigą uoliai talkininkauti bei dalyvauti ruošiamuose Maironio minėjimuose. 5. Maironio metais išsiskykime ir pakartotinai išsiskykime jo raštus, ypač "Pavasario balsus" ir "Jaunąją Lietuvą".

Brangios mūsų tautos bei mylimos tėvynės nelaimės akivaizdoje būtina ir prideramu būdu paminėkime Maironio 100 metų sukaktį! Testiprina vėl Maironis lietuvių viltį ir tikėjimą į tėvynės aušrą bei naują pavasarį. Tešviečia mums Maironio dvasios bei kūrybos heroika, idealizmas ir tėvynės bei laisvės meilė.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba
Toronto, Canada
1961 lapkričio 1

Vasario 16 gimnazijos mokytojai

Vasario 16 gimnazija Vokietijoje, remjama Amerikos lietuvių ir Balfo, metai iš metų ritasi pirmyn, išleisdama naujas abiturientų laidas, lietuviškoje dvasioje auklėdama jaunimą. Šiame auklėjimo darbe labiausiai reikiiasi mokytojai.

Po pernykščių vasaros atostogų mokslas buvo pradėtas be gimnazijos direktoriaus, pasitraukus dr. J. Griniui, ir be vieno pagalbinio mokytojo. Buvo likę tik 14 mokytojų. Tada gimnazijai vadovauti atėjo kun. dr. L. Gronis, kuris direktoriaus pareigose ir dabar tebėra. Naujas direktorius pakvietė vieną pagalbinį, o vėliau mergaičių kūno kultūros ir tautinių šokių mokytoją. Pedagogų skaičius pakilo iki 16. Iš jų 12 lietuvių, vokiečių — 3, vienas anglas. Septyni akademikai, 3 akademikai kandidatai, trys su specialiu mokslu (muzikos, meno, kūno kultūros) ir trys su viduriniu mokslu; trylika vyrų ir trys moterys.

Iš 12 lietuvių mokytojų 9 buvo etatiniai su pilnu atlyginimu ir 3 neetatiniai — pagalbiniai (jų tarpe 2 bendrabučio vedėjai). Etatinis buvo ir anglų kalbos mokytojas, o visi 3 vokiečiai — neetatiniai, turėję per savaitę nuo 9 iki 16 pamokų.

Po Velykų anglų kalbos mokytojas pasitraukė. Nesuradus

naujo, pamokas pasidalino kiti mokytojai. Iki vasaros atostogų išsiversta su 15 dėstytojų. Po vasaros atostogų surastas naujas anglų kalbos mokytojas.

Etatiniai mokytojai turi mažiausiai 24 savaitines pamokas, tačiau kai kuriems tenka nuo 26 iki 29 ir vienam net 34 savaitines pamokos. Direktorius ir inspektorius, būdami užimti administraciniais reikalais, turi nepina pamokų skaičių.

Gimnazijoje dėl dviejų pagrindinių lietuvių ir vokiečių kalbų ir dėl kitų liuanistininių dalykų pamokų yra daugiau nei kitose gimnazijose. Tai ir mokytojų reikia daugiau ir patiem mokytojams yra daugiau darbo.

Kvalifikuoto mokytojo etatinis atlyginimas nustatytas 450 DM mėnesiui, nekvalifikuoto — 400 DM. Pridedami priedai už išstarnautą penkmetį ir už vaikus.

Mokytojams, įskaitant ir dviejų bendrabučių vedėjų atlyginimą, su mokesčiais ir ligonių kasa kas mėnesį tenka išmokėti 6.562,79 DM.

Raštinės ir virtuvės tarnautojų bei kito personalo gimnazija turi dar 8 asmenis; raštinės — 2, virtuvės 5, šoferis 1, kūrėjas 1, šlavikas 1. Jiems kas mėnesį su ligonių kasa išmokama 2,902,90 DM.

ŠV. ANTANO bažnyčia Cicero, Ill.

LITUANISTIKOS klasė šv. Antano mokykloje Cicero, Ill.

KUKLUMAS RŪBUOSE IR ELGSENOJE

(atkelta iš 4 psl.)

Niekada taip nereikėjo kuklumo, kaip mūsų laikais, kada reklamos, teatrai, televizija brėžte pabrėžia, kas žmogaus prigimtyje yra žemesnio už jo dvasią. Nudengiamieji rūbai, blyvzgos, gašlios dainos, atrodo, tėra vieninteliai dalykai, kurie turi užpildyti mūsų gyvenimą. Gyvenimas ne tam, kad savo geismus tenkintume, o kad

atitiktumė, kam mus Dievas sukūrė.

Kuklumas nėra koks akmenukas, kurį galime lengvai rasti pamaryje ir pasiimti. Kuklumi išlaikyti yra reikalingos nuolatinės žmogaus pastangos. Tam reikia ir idealaus pavyzdžio, kuriuo yra Dievo Motina. Ji niekada nepamiršo, kad žmogaus kūnas yra Dievo šventovė, kuriai turime reikšti pagar-

bą. Ir mes turime panašiai elgtis.

(Ištraukos iš Kay Bowe strp. "Guardrail to Behavior", atspausdo "The Marian", 1961 October).

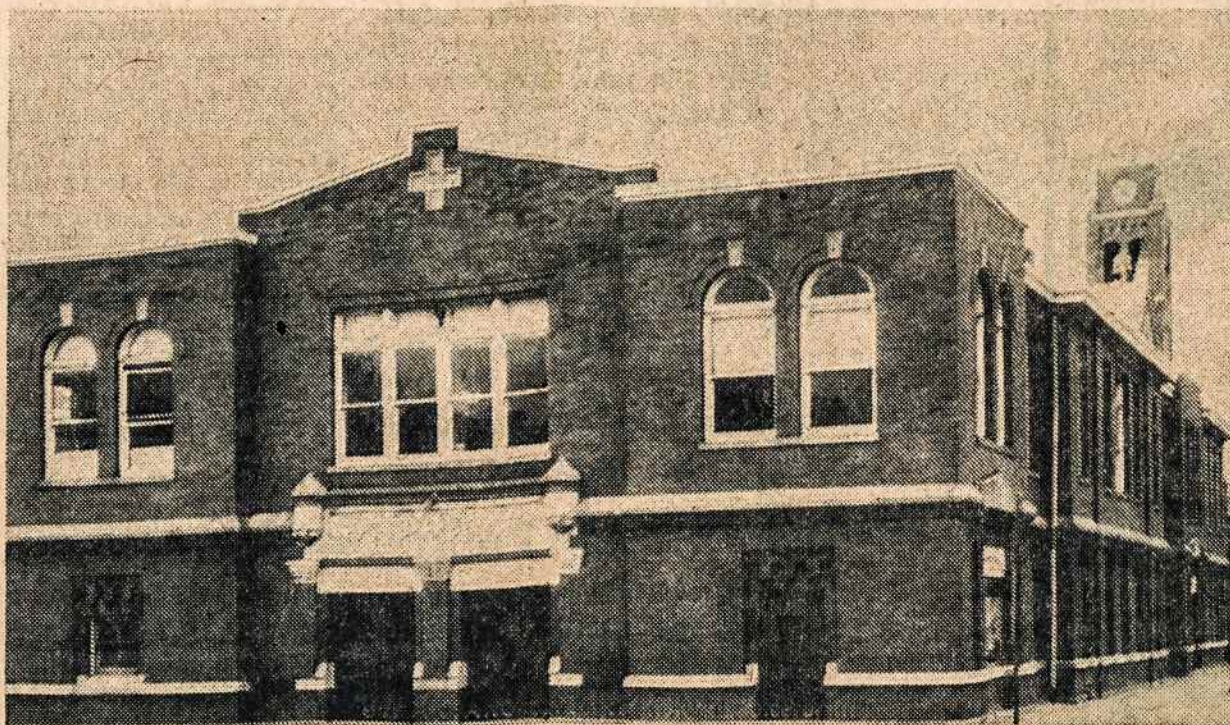
ŽODYNAS

A. Lelio ŽODYNAS už pusę kainos (vietoje \$14.00 — tik \$7.25 su persiuntimu) lietuvių-anglų ir anglų-lietuvių k. Daugiau kaip 1250 psl., gražiai įrištas. Yra tik robotas skaičius. Naudinga dovana visiems ir visada.

A. Lelio žodynas yra didis kalbos žodžių lobis. Tai knyga, kurioje sudėti paraižiai, sutvarkyti žodžiai su paaiškinimais. A. Lelio žodynas yra didžiausias ir geriausias lietuvių-anglų ir anglų-lietuvių kalbų žodynas. Jis tinka knygynui ir kiekvienai šeimai. Žodynas yra reikalingas visiems. — Išsigykite tuojau!

Gaunama:

DARBININKO Administracija
910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

ŠV. ANTANO parapijos mokykla Cicero, Ill.

IŠ VISUR

— Dr. P. Daužvardžiui, gen. konsului, šiemet sueina 65 metai amžiaus, 35 m. diplomatinės tarnybos ir 25 konsularinio darbo. LB Chicagos apygarda jam rengia pagerbimą.

— Dail. Telesforas Valius dalyvauja visoje eilėje parodų, rengiamų grafikos draugijų. Šiuo metu yra paroda Hamiltone, nuo gruodžio 1 — Toronte.

— Hamiltono jaunimas veržiasi į mokslus. Baigė gimnaziją: Dalia Paulaitytė, Aldona Mikeliūnaitė, Vida Staniūtė, Alfonsas Stanevičius, Aloyzas Viskontas, Arvydas Vizbaras. Visi pradėjo studijas universitetuose.

Kun. dr. F. Gureckas, kuris išvyko studijuoti į Angliją, Londone per Kristaus Valdovo šventę skaitė paskaitą.

— Avellanedoje, Argentinoje, lietuvių Aušros Vartų parapija lapkričio 19 mini 20 metų sukaktį. Bažnyčioje įmūryta lenta mirusiems parapijos steigėjams: kun. Antanui Andriūskai ir vysk. Pranciškui Būčiui. Parapiją tvarko tėvai marijonai.

— Jeronimas Petrauskas, lietuvių pranciškonas, daugelį metų gyvena Jeruzalėje ir netoli paskutinės vakarienes vietos ruošia ir prižiūri gėlynus.

— Aldo Šlepetys, iš Villa Ortuzar, Argentinoje, baigė medicinos mokslus ir gavo daktaro laipsnį.

— Mindaugo draugija, Berisso, Argentinoje, spalio 7 specialiu vakaru ir koncertu paminėjo savo veiklos 30 metų.

— Akt. Vitalis Zukauskas parašė platų straipsnį apie lietuvių teatrą tarptautinei teatro enciklopedijai, kurią šešiuose tomuose išleido italai. Straipsnyje lietuvių teatras apžvelgtas nuo jėzuitų laikų iki dabar.

— Lito bankas Montrealyje, suorganizuotas prieš keletą metų, turi 617 narius ir 465,000 dol. indėlių. Bankui vadovauja ekonomistas Domas Jurkus, buvęs Lietuvos banko direktoriumi Telšiuose.

— Madride, Ispanijoje, lietuviškos transliacijos į Lietuvą per tautinį Ispanijos radiją nuo lapkričio 9 padidintos dar 15 minučių. Perduodamos 25 ir 42 bangomis Lietuvos laiku 9:30 — 9:45 val. vak. ir 32,2 banga 5:45 — 6:00 val. popiet. Radijas išlaikomas Vliko.

— Knygų biblioteka nebus pilna, jei neturėsi Krėvės, Seiniaus, Savickio, Katiliškio, Jankaus, Mazalaitės ir kitų žymiųjų autorių veikalų. Naudokitės metiniu Gabijos knygų išpardavimu, paprašydami sąrašų adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

RADIJO VALANDELES

LITHUANIAN MELODIES
DETROIT — WJLB

1400 banga
Šeštadieniais 5-5:30 popiet
Vedėjas Ralph J. Valatka
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224

TĖVYNĖS GARSAI
HARTFORD WPOP

1410 klc.
Sekmadienį — 11-12 val. diena
Vedėjas J. Petkaitis
80 Lincoln Street, Hartford, Conn.

BENDRUOMENĖS
BALSAMAS

PHILADELPHIA WTEL
860 banga
Šeštadieniais —
Vedėjas A. Dolfas Gaigalas
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
H0ward 7-4176

SOPHIE BARCUS
RADIJO SEIMOS PROGRAMOS

lietuvių kalba:
kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekm.
8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakariškos pirmadieniais 7-8 val. vak.
Anglų kalba: kasdien 7-7:30 v.v.
Radijo stotis WOPA, Oak Park, Ill.
A.M. 1490 Kiloc.; F.M. 102.7 megac.

MALONUS DARBININKO SKAITYTOJAI

Jūs tikriausiai norite, kad DARBININKAS Jus lankytų 1962 metais. Tad nepamirškite prašėti prenumeratos.

Kas dar nespėjote atsilyginti už 1961 metus, padarykite tai tuojau. Šiųsdami piniginę perlaidą sutaupysite mums laiką ir išlaidas.

Naujiem skaitytojams užsakanč kaip kalėdinę dovana, DARBININKAS nuo užsakymo dienos iki 1962 metų galo kainuos tik 6 dol. Vieneriems metams naujiems skaitytojams 5 dol. Naujai užsakytiems DARBININKA, administracija prisijųs ir 1962 metų kalendorių.

Rašykite: DARBININKAS,
910 Willoughby Ave., Brooklyn, 21, N. Y.

Žmonės prieš civilizaciją

Nei elektros, nei radijo, nei televizijos

Anglijon neseniai buvo atvežta apie 300 žmonių iš salos, kurią užliejo vulkanas Atlanto vandenynė tarp Afrikos ir Pietų Amerikos. Kai laivas plaukė į Anglijos uostą, kai žmonės atsidūrė triukšme žiburiuojančio miesto, kokio jie niekada nebuvo matę, moterim pa-biro ašaros: "Viešpatie, kokiame čia pragare mes atsiradom!" Jaunimas, išpūtęs akis, smalsiai spoksojo — jam buvo įdomu. Senimas, dar kiek pasidairęs moderniškos civilizacijos didmiestyje, susirūpino: "Čia mūsų vaikai pražus".

Tie žmonės gyveno saloje nuo Napoleono laikų — 1815 metų, išlaikę ano meto anglų kalbą ir papročius. Gyveno patenkinti ir laimingi didžioje ramybėje, kol žemės ugnis išvyjo juos iš tylaus gamtos prieglobščio. Gamta buvo juos atskyrusi ir gamta juos išmetė į modernišką gyvenimą sukūrė, kai spalio 8 Tristano da Cunha saloje prasiveržė vulkanas.

Amerikoje ir kai kuriuose kituose kraštuose yra žmonių, gyvenančių mūsų civilizacijos paspartėje, bet laisva valia iš-

siskyrusių ir sudarančių uždarą bendruomenę. Pavyzdžiui, tuos žmones pažįsta lietuviai adv. Aleksas Kudrotas (Conrad), detroitieškas, kuris yra Wayne apskrityje Ohio valstybėje gynėjo pavaduotojas. Tame Wayne buvo į teismą pašaukta pora vyrų ir moterų už tai, kad savo vaikų neleidžia į mokyklą mokytis ligi 16 metų. Paaikšino tie žmonės, kad jų vaikams pakanka pramokti skaityti, rašyti ir kiek skaičiuoti. To ir pakanka žemės darbui. Teisėjui priminus, kad jie lauzo valstybės įstatymą apie privalomą vaikų mokymą ligi 16 metų, anie atsakė, kad jie sulaužytų "Dievo žodį", jei tam įstatymui paklustų. Skaitytojas jau iš to gali suprasti, jog tai religinė sekta. Jie vadinasi menonitais.

Menonitai yra atsiradę Šveicarijoje. Jų kūrėjas — kun. Simonas Menno (miręs 1559). Vaikus jie krikštija tik tai suaugusius ir pamokytus, nepripažįsta karo tarnybos, priesaikos, skrybų. Savo gyvenimą remia Kristaus pamokslu nuo kalno, reikalauja paprastumo, smerkia prabangą. Verčiasi žė-

mės darbu ir paprastas verslas, kiek jų reikalinga ūkiui ir namų apyvokai: kalvis, stalius, račius, siuveljas, puodžius, audėjas, kailiadirbis ir k. Tai toks gyvenimas, koks jis buvo maždaug prieš 300 metų.

Menonitai daug kur ieškojo sau prieglaudos ir daug kur buvo persekiojami, pravejami, nes nesiderino prie krašto įstatymų. Menonitų buvo ir Mažoje Lietuvoje, ten atsiradusių prieš porą šimtų metų. Prieš paskutinį karą apie 500 šeimų gyveno Tilžėje.

Šiandien daugiausia menonitų yra Jungtinėse Amerikos Valstybėse (apie 160,000), Kanadoje (50,000), Olandijoje (40,000); kiek mažiau Vokietijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Meksikoje, Paragvajuje, Javos saloje.

Ohio ir Pensilvanijos valstybėse gyvena ypatingai griežta menonitų atšaka — amantai, įsteigti 1609 Jokūbo Ammanno. Amerikoje jie vadinasi "amish", ir jų yra apie 60 šeimų. Tai labai uždaro bendruomenės, save visai išskyrusios iš šio krašto civilizacijos.

JUODAS rūbas vasarą ir žiemą.

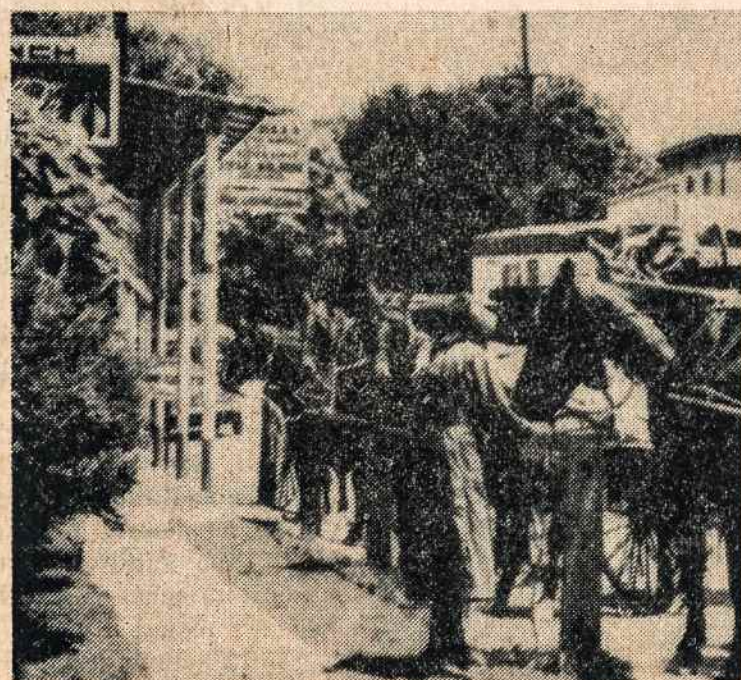
BENDRUOMENES vyresniųjų teisme.

Savo namuose neturi nei elektros, nei telefono, nei radijo bei nei teatro; nevažinėja automobiliais; neperka jokių savo patogumui aparatų nei daiktų; vartoja labai paprastus savo darbo baldus, patys audžiasi ir siūdinasi rūbus. Mažesniai ar didesniai Ohio bei Pensilvanijos mieste gali sutikti juodai apsilikusius su plačių brylių skrybėlėmis barzdotos vyrus arba ilgais tamsiais drabužiais moteris su gaubtuvais; lygūs neraityti plaukai surišti užpakalyje į storą kasą. Tai — "amish".

Gyvendami uždaroje bendruomenėje, jie turi joje ir savo laimę: dideles, gausias šeimoms (ligi 10 vaikų), pasitenkinimą iš žemės darbo, savo susijimus, giedojimą religinių

dešimtų šeimų, bet ją žudo vedybomis. Savo tarpe mezgdami santuokas, degeneruojasi. Vengdami pražūtis atviroje civilizacijoje, yra nusmerkti žūti savo uždaram primityvišku-me.

Galima iš tų žmonių pasimokyti ištvermės, atkaklumo, gyvenimo paprastumo, baimės peržengti Dievo įstatymus, kaip jie juos supranta, bet tikri Dievo įstatymai išsaugojami ne šalinimusi civilizacijos, o jog sukrikščioninimu. Viskas yra skirta žmogaus žemiškai laimei ir gerui, jeigu jis savo veiksmuose išlieka geras — tikrai toks, kaip skelbia nuo kalno Kristaus pamokslas, kurį menonitai yra pasidarę gyvenimo taisykle, bet savo gyvenimą uždarę siauros sektoje rėmuose.

SUSISIEKIMO priemonė — arklys.

giesmių. Kivirčiai sprendžiami jų pačių vyresniųjų teismo. Jei kas kreiptųsi į valstybinį teismą, būtų iš bendruomenės pavarytas arba, kaip beprotis, uždarytas savoje ligoninėje. Vieną tokį jaunuolį policija turėjo vaduoti. Vieną mergaitę, kuri pabėgo į miestą ir "sumoderėjo", tėvai prievarta susigrąžino. Ir vėl policija turėjo įsikišti. Bet tokie atskaliniai nėra dažni.

Uždarus tas sektai padeda išsilaikyti net ir nedidelėje bendruomenėje — ligi kelių

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į ušienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užėti ir pasižiūrėti!

Internationally known...

BLAUPUNKT

sheer perfection
in radio & phono

STEREO

MULTIPLEX adaptable

the MONTE CARLO
3 ACoustically
BALANCED SPEAKERS

1 of 12 decorator styled MULTIPLEX STEREO AM/FM/SW COMBINATIONS

• Gaunama visame pasaulyje 130 vaistybėse

BLAUPUNKT — žinomiausias vardas pasaulyje stereo instrumentų tarpe. Varžosi viso pasaulio muzikos mėgėjai dėl jo techniško preciziškumo; savo kokybe taip pat stovi virš visų kitų aparatų; o taip pat geriausiai pasaulyje žinomi PERPETUUM-EBNER patefonai, matysite didžiausią skirtumą, kaip perduodamas muzikinis pasaulis giliai, švariai, taip kad ir daugiausiai išlepus muzikos žinovas pajunta tobuliausią tono gyvybingumą.

PRANAŠIAUSIAS UZ VISUS — NAUJAS
PERPETUUM-EBNER
4 greičių su 4 garsintuvais, nešiojamas

Populiariausias patefonas su importuota vokiška muzikos spintele.

musical 660 stereo

Puikūs, su atjungiamais garsiakalbiais STEREO perdavimui pažįstaus garsu. Dviejų kanalų stiprintuvas (2x4 Watt), kiekvienas perdavimo vietas turi 6 Watt virštonius ir malonaus base tono garsintuvus. Plokštes kelčia automatiškai nuo 7 iki 12 colių didumo, nesvarbu kokia eile jos būtų sudėtos. Duplo-Stereo kristalinė adatėlė — ilgo grojimo ir normali. Pridedama daug priedų, kurie "Musical 660 Stereo" šiandien daro aukščiausios rūšies pirklini. KAINA nuo \$129.00. Tik šią savaitę veltui pridėdama importuotos KW-UKW antenos, kurias naudojant galima gauti visos Europos radio stotis.

Prašome užėti į Kolizijų (315 paviljonas), kur rasite visų modelių parodą.

**SYLVERN STORES
GERMAN HI-FI CENTER**

MANHATTAN: 1574 Third Ave. (88. St.)
BRONX: 1058 Westchester Ave. (So. Blvd.)

Tel.: ATwater 9-6609

Täglich 10-7 Uhr geöffnet

LIETUVIS SAVO SUTAUPŲ NENES KITUR

1924 m. 1961 m.

Schuyler Savings and Loan Association of

KEARNEY, NEW JERSEY

primena, jog laikas visiems lietuviams priklausyti prie šios vienintelės lietuvių finansinės draugijos, turinčios didelį pasitikėjimą lietuvių ir sveimitaučių tarpe.

Draugija apdrausta FEDERAL SAVINGS & LOAN CORPORATION, yra narys FEDERAL HOME LOAN BANK.

4% dividendų už palūkanas.

Lengvomis sąlygomis duodami morgičiai namams išgyti.

Atliekami visi kiti bankiniai patarnavimai lietuvių ir anglų kalbomis.

Laukiame atsilankant arba paskambinant: 24 Davis Ave., Kearney, N.J.; Telef. WY 1-0001

JULIUS PAKNIS, Prezidentas

P. VELEVAS, Sekret. J. BELZA, Išdininkas

BŪDAMI VIENINGI, BŪSIME TURTINGI

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS

MICHIGAN FARM SŪRIS

Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėte sprendėjas Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvėms, kad Jūs tiek išpopuliarintot MICHIGAN FARM SŪRĮ, kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasizadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Vienintelai šio sūrio gamintojai Fountain, Mich.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISIAUSKAS
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087

VICTOR ABECŪNAS
351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342

JONAS JAKUBAUSKAS
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-262.

MEČISLOVAS KAVALIAUSKAS
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975

GEORGE GALŪNAS
1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. TO 8-7062

STANLEY METRICK
1804 W. 47th Street, Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393

JOHN SHURNA
5418 Soj Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783

ALLAN STEWART
4310 No. Broad St., Philadelphia, Pa. Tel. Glazstone 5-1310

FLORIDA

HOLLYWOOD APARTMENTS AND HOTEL ROOMS

1724 Buchanan Street, Hollywood, Florida

Juozas ir Ona Yesauskai, savininkai

Tel. WA 3-5317

Graži ir patogi vieta arti Little Flower Church, Hollywood, Florida, U. S. #1 prie Pierce Street

Norite geros — meniškios fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKU

Įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

Sav. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 7-2155

Resid. Illinois 8-7118

S & G MEAT MARKET

buvusi
J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
 Home-Made Bologna
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
 Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
 Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
 We take all orders special price for Weddings and Parties
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. — Tel. Stagg 2-4329

PARK-HILL REALTY

REAL ESTATE & INSURANCE
 84-17 JAMAICA AVE.
 WOODHAVEN 21, N. Y.
 Virginia 3-1477

Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite visokeriopai apsidrausti; čia valstybinių mokesčių - taksų blankai užpildomi.

ALBERT F. PETERS - Petrauskas

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

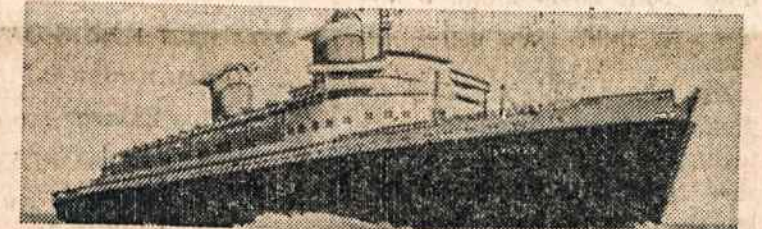
FRANAS BRUCAS, savininkas
 86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519
 Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviams
 Salėje gali tilpti 100 dalyvių

Lietuviškų produktų:

DUONOS, SŪRIŲ, DESŲŲ, SKILANDŽIŲ

PETRO LISAUSKO
 krautuvė

64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087
 Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviams
 Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE - Insurance

— HAVEN REALTY —

Kellontų biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos. • Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmadieniais popiet 1-5 val.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms vestuvėms ir pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
 SAVININKAS
 1883 MADISON STREET
 BROOKLYN 27, N. Y.
 (Ridgewood)
 Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitoms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kainomis.

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
 Telefonas: Virginia 3-3544

HONKONGE kinietė mergaitė meldžiasi už amerikiečius, suteikusius jai pagalbos per JAV vyskupų fondą. Vyskupų fondo vėjus šiemet vyksta Padėkos dienos savaitę.

Pasikeitimai socialinėje apsaugoje

Nauji socialinės apsaugos įstatymų pakeitimai suteikia vyrams teisę gauti išmokėjimus, pasitraukus į pensiją prieš 65 metus amžiaus. Moterys tą teisę turėjo nuo 1956.

Pakeitimas taikomas vyrams tarp 62 ir 65 metų, kad padėtų tiem, kurie negali gauti darbo dėl savo amžiaus ar blogos sveikatos.

Vyras, turįs 62-65 metus, gali gauti mokėjimus, pradedant rugpjūčio mėnesiu. Bet jeigu išeina į pensiją dar nesulaukęs 65 metų, mėnesinė išmokėjimų suma yra sumažinama. Jis ir toliau gaus sumažintus išmokėjimus, nors ir sulauks 65 metų.

Išlaikomos mirusių darbininkų našlės ir tėvai gali taip pat gauti socialinės apsaugos išmokėjimus, kai sulaukia 62 metų. Jiems išmokėjimai, kaip ir našlėms ir išlaikomoms motinoms, nebus sumažinti.

Vyrams, kurie anksti išeina į pensiją, sumažinta suma priklausys nuo mėnesių skaičiaus, už kuriuos jie gaus išmokėjimus, ligi sulauks 65 metų. Išėjęs į pensiją ir reikalaujantis savo socialinės apsaugos išmokėjimų, kai tik susilaukia 62 metų amžiaus, gaus 80 proc. iš tos sumos, kuri jam būtų mokama, jeigu būtų 65 metų. Ta suma yra pagrįsta jo vidutinišku uždarbiu ligi išėjimo į pensiją. Jeigu jis lauks ligi 63 metų, gaus 86 ir du trečdaliu procento savo visos sumos; jeigu prilaus iki 64 metų, gaus 93 ir vieną trečdaliu procento.

Išmokėjimų sumažinimai yra apskaičiuoti taip, kad asmuo vidutiniškai gali tikėtis gauti maždaug tą pačią sumą, kurią jis gautų sulaukęs 65 metų; tik šiuo atveju toji suma išmokama anksčiau ir mažesniu dalim.

Išėjusio į pensiją darbininko artimiausieji šeimos nariai gali gauti mokėjimus, jeigu darbininkas išeina į pensiją sulaukęs 62 metų arba jeigu jis laukia. Į galinčių gauti išmokėjimus šeimos narių skaičių įeina žmona, kuri turi 62 metus ar yra vyresnė, ar bet kurio amžiaus žmona, turinti savo globoje vaikus, kurie turi teisę gauti išmokėjimus. Pasitraukusio į pensiją darbininko vaikai, jaunesni kaip 18 metų, turi teisę į išmokėjimus. Jeigu vaikas yra visiškai invalidas nuo pat gimimo, jis taip pat turi teisę išmokėjimus gauti.

Senato Finansų Komisija, siūlydama šį įstatymo pakeitimą, pareiškė: "Galimybė gauti socialinės apsaugos išmokėjimus 62 metų amžiaus vyrams padės

grumtis su sunkumais, kilusiais dėl blogos sveikatos, automechanizacijos ar kitų techninių pasikeitimų, dėl kurių jie, nesulaukę 65 metų amžiaus, turėjo išeiti į pensiją".

Norėdami gauti daugiau informacijų, kreiptikės į savo artimiausią socialinės apsaugos įstaigą ir prašykite nemokamo biuletenio Nr. 1. Vyrų tarp 62 ir 65 metų, apsisprendę imti savo socialinės apsaugos išmokėjimus dabar, o nelaukti, kol sueis 65 metai, gali pateikti prašymus savo socialinės apsaugos įstaigai.

Jerome S. Blumberg
 Socialinės Apsaugos William Loughby, Brooklyn, N. Y.,
 Distrikto Valdytojas

C. A. Voket - Vokietaitis
 ADVOKATAS

41 - 40 74th St.
 Jackson Heights, N. Y.
 Tel. NEWton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.
 ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue
 Brooklyn 8, N. Y.
 Tel. APplegate 7-7083

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
 Auksas, Sidabras, Deimantai
 Laikrodžiai
 485 GRAND STREET
 Brooklyn 11, N. Y. EV 4-2318

CRANE

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%

NEŠA INVESTAVIMO ŠASKAITOS

Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
 Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.

VALANDOS:

PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 8 p.p.
 ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p.p.
 ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d.; Trečiad. uždaryta.

Rūtos ansamblis

koncertuos
 Philadelphijoje

Lietuvos vyčių 3 kuopa, švedama savo 20 metų sukaktį, pasikvietė Rūtos ansamblį iš Newark, N. J. Jis koncertuoja lapkričio 18 šv. Kazimiero parapijos salėje, 331 Earp St., pradžią 7 v. v. Rūtos ansambliui diriguoja Algirdas Kačanauskas. Bus išpildyta dainų, kurias ansamblis įdainavo į savo išleistą plokštelę. Po koncerto — šokiai, kuriems gros Tic Toc orkestras.

Iškilingos mišios bus lapkričio 19 d. 10:30 v. ryte šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Mišias aukos pirmasis 1941 atgaivintos kuopos dvasios vadovas kun. V. Martusevičius, šv. Jurgio parapijos klebonas; jam asistuos kiti buvę kuopos dvasios vadai: kun. St. Raila ir kun. B. Shimkus.

Tikime, kad Philadelphijos lietuviai gausiai dalyvaus koncerte ir iškilmingose mišiose. Tai bus paskatinimas tolimesnei vyčių veiklai (LCNA)

Keletas duomenų apie investacijų (Mutual) Fondus

Gegužės 31 visų investacijų fondų aktyvas prašoko 20 bilijonų dolerių. Per vienerius metus — nuo 1960 gegužės mėn. — visus fondus buvo naujai įdėta 851 mil. dolerių, o per tą patį laiką iš fondų buvo išimta tik 110 mil. dol.

Lapkričio 1 The New York Times paskelbė, kad kai kurių investacijų fondų akcijos nuo 1960 rugsėjo 30 iki 1961 rugsėjo 30 pakilo šitaip:

Investors Mutual, Inc. nuo 10 iki 11.58 dol., The George Putnam Fund — nuo 14.24 iki 17.08 dol., Investment Co. of America — nuo 9.72 iki 11.48 dol., Investment Co. of America — nuo 9.72 iki 11.48 dol., New York Capital Fund — nuo 13.31 iki 15.76 dol., Penn Square Mutual Fund — nuo 12.66 iki 15.30 dol., Selected American Shares — nuo 8.39 iki 10.34 dol., Shareholders Trust of Boston — nuo 10.95 iki 11.50 dol., United Corpor. nuo 7.33 iki 8.78 dol., Wisconsin Fund — nuo 6.01 iki 7.40 dol., Capital Shares Inc. of N. York per šiu metų 10 mėnesių akcijų kainos nuo 9,81 pakilo iki 16,68 dol. Šio pastarojo fondo akcijos 75 proc. yra paremtos apdraudimo bendrovių akcijomis (šerai).
 Nors daug kam gali rodytis nuobodu skaityti šios sausos skaitlinės, bet besidomintieji savo santaupų laikymu gerai padaryti, paskaičiuok investacinio kapitalo akcijų kilimo procentus. J.A.

HOTELS

THE WHITMAN HOTEL

161st & 89th Ave., Jamaica, L.I.
 116 Room - All Conveniences. Special consideration given to Religious Groups. Phone for Reservations — RE 9-5200

Tel.: APplegate 7-0349

Sav. V. ZELENIS

BANGA TELEVISION

34-23 FULTON STREET

BROOKLYN 8, N. Y.

NAUDOKITES PROGA!

- Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
- 40% nuolatuos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
- Dideli atpigiminiai aukščiausios įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI

Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniumi

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisyimas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko

Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SVENČIŲ PROGA

Lietuvių Prekybos Bendrovė Londone, sudarė specialius papigintus vertingus SIUNTINIUS

Pasinaudokite šia tikrai reta proga paremti savo artimiesiems. — Užsakyti siuntinius galima pas bendrovės atstovą

JONĄ DAUGIRDĄ

337 Union Ave. • Brooklyn 11, N. Y. • Tel. EV 7-4940

Reikalaukite medžiagų pavyzdžių

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue

Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 6-1800

REPUBLIC

Liquor Store, Inc.,

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS,

Manager

Didelis pasirinkimas

įvairių vynu, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia 23, Pa.

POplar 5-4110

CARROL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas
 LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS

74 Providence Street
 WORCESTER, MASS

PL 4-6757

PL 4-1165

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis

— naujose patalpose — skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą

Edward A. Zigas FUNERAL HOME

540 East Street, New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn.

J. F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS CHICAGOJE

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue — Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Ave. — Tel. LA 3-0440 - 9852

Ambulance patarnavimas dieną ir naktį

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

NEW YORKO NAUJENOS

Vysk. J. J. Boardman nuo širdžiai dėkoja visiems aukojusiems misijų reikalams. Apreiškimo parapijos bažnyčioje misijoms aukų surinkta 660.30 dol.

Apreiškimo parapijos Gyvojo Rožančiaus draugija sekmadienį, lapkričio 19 d., 4 val. popiet, parapijos salėje rengia vakariene ir kviečia visus dalyvauti.

Latvių nepriklausomybės paskelbimo šventė, lapkričio 18, šiemet sutampa su šeštadieniu. Ta diena bus paminėta New Yorke, Webster Hall salėje, 119 E. 11 Street. Minėjimą rengia New Yorko latvių organizacijų taryba. Minėjimo pradžia 8 val. vak. Būtų gera, kad daugiau lietuvių dalyvautų.

T. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M., lapkričio 9 grįžo iš Italijos, kur daugiau kaip porą metų dirbo Romos archyvuose. Yra surinkęs gausiai medžiagos Lietuvos pranciškonų istorijai nuo pat jų apšaltavimo pradžios dar karaliaus Mindaugo laikais.

Alg. Zemašaitis, dramų aktorius, šiuo metu ruošiasi vienam iš pagrindinių vaidmenų "Shadow of Heroes" vaidinime, kuris bus statomas York Theatre off Broadway nuo gruodžio 5.

Aklųjų išdirbiniai bus parduvinėjami ateinančią sekmadienį, lapkričio 19, po kiekvienų mišių Apreiškimo parapijos salėje.

Antanas Gustaitis iš Bostono atvyksta į Balfą vakarą ir skaitys savo humoristinę kūrybą, pritaikytą New Yorko veiksmams ir veikėjams. Salomėja Narkelūnaitė parodys šią vasarą Lietuvoje darytą filmą, operetės choras, vadovaujamas M. Cibo, atliks dainų programą. Vakaras bus gruodžio 3 Franklin K. Lane gimnazijos salėje. Pradžia 5 v.v.

Sporto klubų ir sporto darbuotojų suvažiavimas, rengiamas Fasko, įvyko praeitą savaitę Toronte. Iš New Yorko jame dalyvavo buvęs Fasko pirmininkas Aleksandras Vakselis ir išdirbininkas Kazys Brazauskas.

Kario žurnalo lapkričio mėn. numeris jau atspaudintas ir išsiuntinėtams skaitytojams.

Richmond Hill, N. Y., paroduodamas 3 šeimų namas, apšildomas alyva; žemės sklypas 40 x 100, garažas dviem automobiliams. Kaina 34,000 dol. Teirautis John J. Drosch, 107-10 Jamaica Ave., tel. VI 7-2600.

Išnuomojami kambariai su šildymu ir karštu vandeniu žemutiniame aukšte. Pageidaujama moteris, kuri galėtų gyventi su senyvais žmonėmis. Teirautis telefonu MI 7-0998. Adresas: M. Sabis, 435 Lincoln Ave., Brooklyn 8, N. Y.

RUOSIAME LIETUVISKAS VESTUVES. SALES PARENGIMAMS IR SUSIRINKIMAMS NEMOKAMAI. Tel. MU 3-2928 VACYS STEPONIS

Aukokime Balfui

Aukokime dienos uždarbį! Aukokime nuoširdžiai!

Kas yra Balfas, mes visi žinome. Gerai žinome, kad yra daug vargstančių mūsų tautiečių Sibiro taigose, už geležinės sienos ir kitur. Neturėtume jų pamiršt. Aukokime metuose bent vienos dienos savo uždarbį!

Prieš kelias dienas aš įėjau į Balfą vėjais kasą savo kuklią dalį 25 dol. Jaučiuosi patenkintas ir nei kiek nesubiednėjęs, o iš Balfos gautas aukos kvitas — mano pasididžiavimas.

Tegul nelieta nei vieno lietuviško buto, nepasipuošusio Balfos kvitu!

Žinau, kad yra mūsų tarpe geraširdžių dosnių žmonių, kurių Balfą vajui aukos daugiau, bet yra ir tokių, kurie dėl nerangumo pamiršta.

Būdamas Balfos vėjais komiteto narys, labai prašau tą vėjai prisiminti ir remti. Kas neišgali aukoti vienos dienos uždarbį, aukokite pusę ar kelis valandų. Balfas ir jo šelpiami lietuviai bus dėkingi ir už keilių dolerių auką.

Vargšams parodykim gailėtingumą, širdies kilnumą. Aukokime.

L. Norkus

Balfos vėjai jau prasidėjo. Iki šiol jau surinkta arti 1,000 dol. Dar prieš vėjai pradėdant, V. A. paaukojo savo visos savaitės uždarbį. Pačią pirmąją dieną atėjo aukos: dr. St. Dimienė — 30 dol., L. Norkus — 25, dr. A. Starkus — 25, M. Pezler — 20, J. Grigienė — 10, L. Virbickas — 10, kun. dr. St. Valiušaitis — 10, M. Putinas — 3 dol.

Balfos centro valdybos posėdis įvyko lapkričio 8 Balfos centro patalpose. Nutarė pasiųsti į Vokietiją 3,000 dol., iš jų 1015 skiriamas tremtinių patalpinimui ir baldams įsigyti, 500 kalėdinėm programom. Taip pat nutarta direktorių suvažiavimą suaukoti gruodžio 16 New Yorke. Išspresita daug šalpos prašymų, gautų iš Lietuvos, Belgijos, Anglijos, Palestinos. Be to, centro valdyba, pagal prel. P. Ragažinsko prašymą, nutarė nupirkti ir nusiųsti lietuvišką raidyną Brazilijos lietuvių spaustuvei.

KUN. dr. K. ŠIRVAITIS skaito paskaitą Kristaus Valdovo minėjime spalio 29 Philadelphiaje, šv. Andriejaus parapijos salėje. Nuotr. V. Gruzdzio.

Lietuvių mišrus choras, vadovaujamas muz. Juliaus Gaidelio, po vasaros atostogų pradėjo naujo sezono darbą. Numatoma iki pavasario paruošti muz. J. Gaidelio sukomponuotą "Kantatą apie Lietuvą" su St. Santvaro žodžiais. Choro dirigentas ir valdyba maloniai kviečia visus tautiečius, kurie gali dainuoti, išjungti į choristų eiles, kad šis didelis darbas būtų galima paruošti lengviau ir būtų išpildytas kuo iškilmingiau.

Choro pirmas šio sezono parengimas "Valsų vakaras" bus gruodžio 2 d. 7 val., šeštadienį, piliečių draugijos didžiojoje salėje. Strausso valsus išpildys choras. Po koncerto šokiai, ir veiks turtingas bufetas.

Choras išrinko naują valdybą 1961-62 metam: pirm. Vytautas Bruzgelevičius, vicepirm. Laima Katauskaitė, sekr. Vida Mališauskaitė, išd. Vytautas Jurgėla, ūkio vedėja Teresė Paliulienė, spaudos atstovas Lionginas Izbičkas.

Visais choro reikalais prašome kreiptis į pirm. Vytautą Bruzgelevičių, 21 Bowdoin St., Dorchester, Mass. Tel. GENEVA 6-5139.

Latvijai nepriklausomybės paskelbimo šventė Bostone švenčiama lapkričio 18, šeštadienį. Minėjimas bus aukštesnėje lotynų mokykloje (berniukų), 78 L. Pasteur St. Programos pradžia 6 val. vak. Alto skyriaus vardu pasveikinti įgaliotas adv. A. Jankauskas - Young. Reikėtų nuvykti didesniam būriui lietuvių, ypač kai norime, kad ir jie atsilankytų į Vasario 16 minėjimą.

Žalgiris Bostone

Bostone lapkričio 10-12 buvo rodomas komunistinės Lenkijos gamintas filmas "Kryžiuočiai". Filmą buvo sukurtas paminėti Žalgirio kautynių 550 metų sukakčiai, kuri pernai buvo prisiminta ir Bostono lietuvių. Jau tada buvo žinių, kad lenkai yra susukę filmą, atremtą į rašytojo Henriko Sienkovičiaus istorinį romaną "Kryžiuočiai". Tuo vardu ir filmas pavadinatas.

Nuotraukos buvo daromos dabar Lenkijos valdomoje Prūsijoje. Jiem dabar priklauso ir kautynių vieta ir buvusi kryžiuočių būstinė Marienburge su pilimi. Karo metu pilis bolševikų buvo apnaikinta, bet ir vėl atstatyta. Filmą besukant, ji vėl užsidegė. Stogą ilgai taisė, o lietus sienomis žliaugė. Bet ne tai svarbu. Kas filme buvo rodoma?

Filmą susuktas apie dviejų pagrindinių asmenų — Danusės ir jos dėdės — kankinimą kryžiuočių nelaisvėje. Apie tą temą suvytos kryžiuočių "nedorybės" ir lenkų "dorybės". Filmo šališkumas ir tendencija labai grubi. Priešas rodomas tikrai juodai, lenkai iškeliami šviesiai. Jie — ir kankiniai, ir karžygiai, ir valdytojai, ir istorijos "teisingieji" žmonės, be jokios klaidos. Prie jų protarpiais prišlieti lietuviai. Bet kiek jie skurdeivos! Žalgirio mūšyje pavaizduoti tik kokie laukiniai: mažiukai apžergti žemaitukai, milinės, kailiai, ietys, kuo kai... Visai kas kita lenkai: puikūs ir tvaskūs viduramžio riteriai, šarvuoti žirgai, vėliavos, švytruoją ginklai... O istorijos viena "smulkmena" yra tokia: lietuviams ir lenkam buvo paliepta rankas persiršti šiaudų gniužtę, kad atsiskirtų nuo kryžiuočių. Vadinasi, apranga ir apsiginklavimas nesisiskyrė abejuose pusėse. Lenkai save išklė, lietuvius sumenkino. Išklė ir Jogailą, jį "pajau-nino" bent 20-30 metų, o Vytautą nustūmė į paprastus karūrus.

Sis filmas, kai jis buvo rodomas vakarų Europoje, nors techniškai ir gerai padarytas, savo tendencija atkreipė kritišką dėmesį. Buvo pavadinatas "Nevykusios propagandos" kūriniu. Filme nėra net ir tos dvasios bei jausmo, kurio Henrikas Sienkovičius dar turėjo lietuviams, vaizduodamas bendrą jų ir lenkų kovą su kryžiuočiais. Jei galima ką gero tame filme pamatyti, tai viduramžių riterius, bet ne būtinai lenkus, ir kai kurias istorines vietas. Tai ir viskas! L.K.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: **Glenmore 5-7281**

RADIJO PROGRAMOS

NEW YORKE ir BOSTONE

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO VALANDA

Direktorius **JOKUBAS J. STUKAS**
WEVD - 1330 kil. 97,9 mg. FM
New York, N. Y.
Seštadieniais nuo 5 iki 6 val. popiet
Raštine: 1264 White Street
Hillside, New Jersey
Tel. WAVERLY 6-3325

BOSTONO LIETUVIŲ RADIJO VALANDA

Vedėjas **JONAS J. ROMANAS, Sr.**
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

LAISVĖS VARPAS

Vedėjas **P. VIŠČINIS**
Sekmadieniais 8-9 val. ryte
AM bangomis 1190 kilociklų
FM bang. 105.7 megaciklų
is
WKOX, Framingham, Mass.

SENIASIA N. ANGLIJOJE RADIJO PROGRAMA

Vedėjas **STEP. MINKUS**
Boston, Mass.
WLYN - 1360 kilocycles
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

JUZĖ ANGAITYTE, Lietuvos operos solistė, tarp savo studijos mokinių, kurių koncertas buvo Philadelphiaje spalio 28. Nuotr. V. Gruzdzio.

WILLIAM J. DRAKE — DRAGONAS
ADVOKATAS
84 - 14 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N.Y.
Tel.: HICKORY 1-5220

Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkui

JUOZUI TYSLIAVAI

mirus, jo žmonai Valerijai, sūnui Juozui ir kitiems giminėms

nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvių Rašytojų Draugija

Mirus

JUOZUI TYSLIAVAI

Vienybės redaktoriui ir Lietuvių Rašytojų draugijos pirmininkui, nuoširdžiai užjaučia žmoną Valeriją ir sūnų Juozą

DARBININKO REDAKCIJA

ŽVAIGŽDĖ VIRŠUM GIRIOS

ALES ROTOS romanas

Vaizduoja senosios Lietuvos gyvenimą Mindaugo laikais. Idiliški kaimo vaizdai, šventės, senieji papročiai ir ano meto žmonės patrauks visus skaitytojus.

Knygą išleido **DARBININKAS**, 374 psl., kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

Priemaniausiomis kainomis su labai gerom išimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš **ONOS IVAŠKIENĖS**

BALDŲ KRAUTUVES

galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k.

LITHUANIAN FURNITURE CO.
366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.
Off. Tel.: AN 8-4618
Res.: AN 8-5961

Krautuvėje galima gauti **DARBININKA**, pratesti prenumerata arba užsisakyti naujai.

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Directorius
ALE. BALTRONAS - BALTON
— Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. ŠHALINS - Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

VAITKUS

FUNERAL HOME
197 WEBSTER Ave.
PRANAS WAITKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS ir BALSAMUOTOJAS
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška kopyčia sermenims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Relkale šaukite: Tel. TR 6-6434